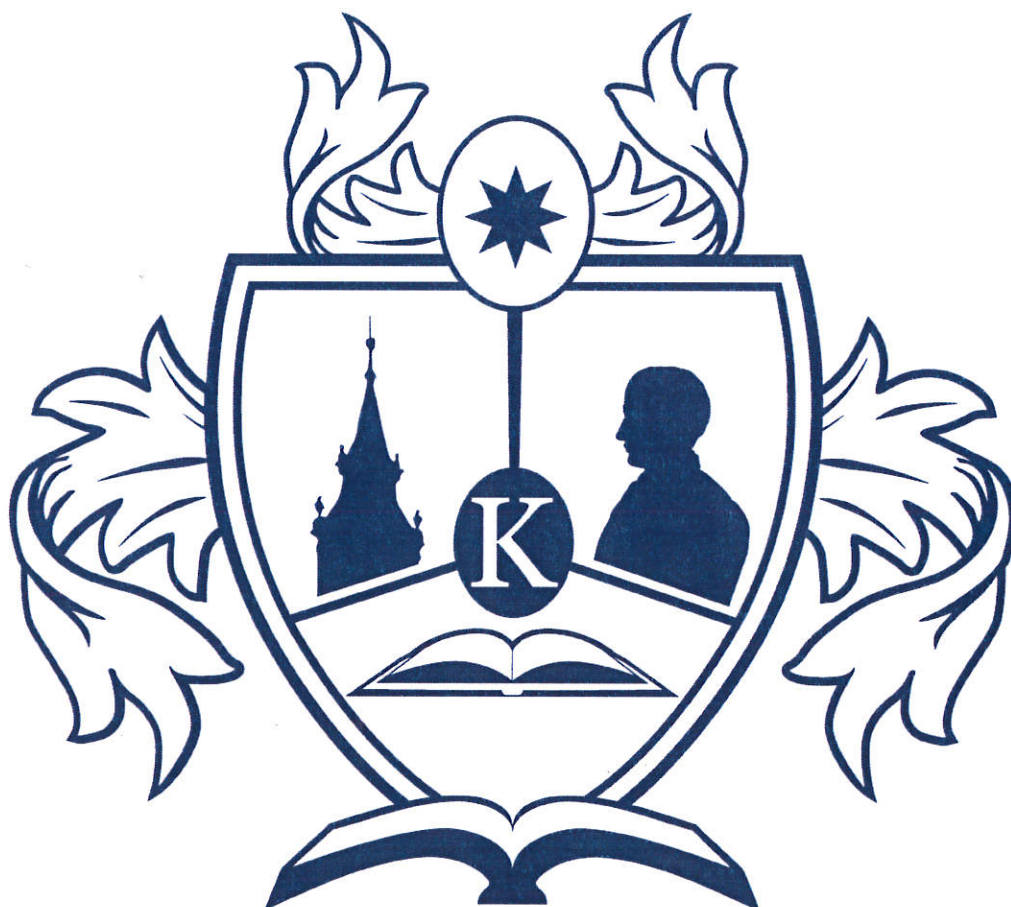

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
4080 HAJDÚNÁNÁS, BOCSKAI UTCA 29.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2026

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ.....	4
I. 1. HELYZETELEMZÉS.....	4
I. 2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	7
I. 3. TÁRGYI - DOLOGI FELTÉTELEK.....	7
I. 4. SZERVEZETI LEÍRÁS - IRÁNYÍTÁSI SÉMA.....	8
I. 5. ÉRDEKEGYEZTETÉS	9
I. 5. 1. Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, érdekvédelem fórumai.....	9
I. 5. 2. Az iskolában érdekelt csoportok érdekegyeztetésének fórumai, az érdekalku mechanizmusa	9
II. NEVELÉSI PROGRAM.....	10
II. 1. A NEVELŐ – OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI.....	10
II. 1. 1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	10
II. 1. 2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai.....	11
II. 1. 3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	13
II. 2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	15
II. 3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	21
II. 3. 1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai.....	21
II. 3. 2. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	22
II. 4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	22
II. 5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	27
II. 6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG.....	28
II. 6. 1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	28
II. 6. 2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység.....	30
II. 6. 3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	33
II. 6. 4. Iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmet szolgáló tevékenysége.....	34
II. 6. 5. Tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	37
II. 6. 6. A szociális hátrányokat enyhítő tevékenység.....	38
II. 6. 7. Képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés.....	39
II. 6. 8. A hátrányok kezelése, az esélyegyenlőség biztosítása.....	40
II. 7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE.....	41
II. 8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	41
II. 8. 1. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógusok együttműködése.....	41
II. 8. 2. Kapcsolattartás formái a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	43
II. 8. 3. Az iskola és külső közösségek kapcsolatai.....	45
III. OKTATÁSI PROGRAM.....	47
III. 1. BEVEZETÉS.....	47
III. 2. HAT ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI KÉPZÉS.....	49
III. 2. 1. A hat évfolyamos gimnáziumi képzés óratervei.....	55
III. 3. NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI KÉPZÉS.....	58
III. 3. 1. A négy évfolyamos gimnáziumi képzés óratervei.....	61

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

III. 4. ÁTJÁRTHATÓSÁG	66
III. 4. 1. Felvétel.....	66
III. 4. 2. Átvétel.....	66
III. 4. 3. Magasabb évfolyamra lépés.....	67
III. 5. VIZSGÁK.....	68
III. 5. 1. Intézményi belső vizsgák	68
III. 5. 2. Osztályozó, javító, különbözeti vizsga.....	69
III. 5. 3. Érettségi vizsga	70
III. 6. FELNŐTTOKTATÁS.....	72
III. 7. TANULÓSZOBA.....	74
IV. HELYI TANTERVEK (MELLÉKLETBEN TALÁLHATÓK.).....	74
IV. 1. 1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	74
IV. 1. 2. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	75
IV. 1. 3. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája, jutalmazásának elvei.....	75
IV. 1. 5. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	79
IV. 1. 6. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.....	80
IV. 1. 7. Az otthoni (tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	81
V. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	83
VI. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	83
VII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK.....	84

I. BEVEZETŐ

I. 1. HELYZETELEMZÉS

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium

Az intézmény típusa:

gimnázium

Fenntartója:

Hajdúnánási Református Egyházközség
4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 2.

Felügyeleti szerve:

Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatala
4026 Debrecen, Kálvin tér 17.

Igazgatója Dér Balázsne Dobi Inci – fenntartó által kinevezve

OM azonosítója: 203 117

Székhelye: 4080 Hajdúnánás, Bocskai utca

29. Az intézmény székhelyének postacíme:

4080 Hajdúnánás, Bocskai utca

29. Az intézmény székhelyének telefon/fax száma:

52/570–694

30/925-6214

Az intézmény székhelyének e-mail címe:

korosi@reformatus.hu

Az intézmény székhelyének honlapja:

www.korosigimi.hu

Az iskola rövid története:

Az intézményünk közel 370 éves múltat tekint vissza. Működését 1656-ban a debreceni református kollégium partikulájaként kezdte. 1906-tól 1948-ig nyolc évfolyamos református főgimnáziumként tevékenykedett.

1948-ban humán-reál tagozatos, négy évfolyamos gimnáziumi formára váltott. Ekkor kapta a Kőrösi Csoma Sándor nevet.

1962-től szakközépiskolai képzéssel bővült.

1991-ben a hagyományokat újra felelevenítve nyolc évfolyamos gimnáziumi osztály indult 30 fővel.

1992-től egy - majd két technikusképző osztály kezdte meg működését az 13. évfolyamon. A szakképzés átalakulásával 1998-tól két szakmacsoportban - informatika és gépészet – történik beiskolázás. 1999-től indult az Országos Képzési Jegyzék szerinti szakképzést a 13-14. évfolyamon. 2000-ben került bevezetésre a humán és közgazdaság szakmacsoportos oktatás.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

2001. szeptember 1-jétől a Miskolci Egyetemmel kötött együttműködés keretében az intézményben Akkreditált Iskolarendszerű Felsőfokú Szakképzés indult műszaki menedzser, műszaki informatikus, CNC üzemeltetési szakirányokon.

2001-től iskolarendszeren kívüli felnőttoktatást is folytatott az iskola. 2004. szeptember 1-jétől a szakközépiskolai képzés a nyelvi előkészítő osztállyal bővült.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 153/2007. (V. 30.) számú Képviselő-testületi Határozata a **Csiha Győző Általános, Közép- és Szakképző Iskolát 2008. július 31. napjával jogutóddal megszüntette.**

A **jogutód intézmény** 2008. augusztus 1-jétől a **Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző és Általános Iskola, Kollégium** (Hajdúnánás, Bocskai u. 29.) A Csiha Győző Általános, Közép- és Szakképző Iskola **megszűnését közvetlenül megelőző hatályos alapító okiratában foglalt valamennyi tevékenysége** a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző és Általános Iskola, Kollégium által ellátásra került alapfeladatok.

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény 4. §-a értelmében a **Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, és Szakképző Iskola 2013. január 1-jével** – a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba történő beolvadással – **az állam fenntartásába került.** A működtetési feladatokat a gimnáziumi és kollégiumi intézményegység vonatkozásában Hajdúnánás Városi Önkormányzat látta el, a szakképző intézményegység működtetője a KLIK volt.

2015. szeptember 1-jétől intézményünk gimnáziumi intézményegysége a KLIK Debreceni Tankerületétől a **Hajdúnánási Református Egyházközség fenntartásába került át.** A gimnázium épülete Hajdúnánás Városi Önkormányzatától 2024. 10. 30-án került vissza a fenntartó egyházközség tulajdonába.

Az intézmény pedagógiai alapelvei között mindig célként szerepelt a beiskolázási körzet adta lehetőséggel élve a tehetséges, jó képességű, a hátrányos helyzetű diákok segítése, felkarolása. Az élő versenyszellem kialakítását, az országos versenyeken való eredményes szereplésre történő felkészítést is felvállalja az iskola.

A nevelő-oktató munka magas szintű ellátását bizonyítják érettségi és felvételi eredmények. A vidéki tanulónak van kollégiumi elhelyezési lehetőség. Közel 10 településről érkeznek az iskolába diákok. Az intézmény vonzáskörzete Hajdú-Bihar vármegyén túl Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyére is kiterjed.

Hajdúnánás városa, ahol az iskola működik, a diákok több mint 70%-át biztosítja.

A különböző településekről eltérő tudás és neveltségi szinttel érkeznek a tanulók. A tanulói összetétel heterogén. Fontos feladat a szintre hozás és a követelményrendszer elfogadtatása.

Az utóbbi évek gazdasági változásai, problémái erősen éreztetik hatásukat. A családok élete zaklatott, így a gyermeküket nevelő szülők mind az oktatás, mind a nevelés terén fontos szerepet szánnak az iskolának, igénylik a sokoldalú együttműködést, a maximális segítségnyújtást.

A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnáziumban négy és hat évfolyamos gimnáziumi képzés folyik.

A négy évfolyamos képzésen belül emelt német és angol **nyelvi tantervű osztályban** az érvényes

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

óraterv alapján a választott angol, ill. német nyelvet magas óraszámban tanulják a diákok. Az **általános tantervű osztályokban** minden közismereti tárgyból általános képzést folytatunk, mely kiegészül gazdasági, pénzügyi ill. családi életre nevelés orientációval.

A **hat évfolyamos gimnáziumban** emelt szintű matematika-, biológia-, történelemoktatás folyik - 9. évfolyamtól - a választott területen. Az alapozó szakaszban (7-8. évfolyam) a természettudományos, matematika tantárgyakat már emelt óraszámban tanítjuk.

Az osztályokban az átlaglétszám 24 fő, a maximális létszám 34 fő lehet. A tanulócsoporthoz a létszáma legalább 7 fő, és legfeljebb az osztály maximális létszámának ötven százaléka.

Az idegen nyelveket és a digitális kultúrát csoportbontásban sajátíthatják el a tanulók, emellett osztálylétszámtól és a tanulók összetételétől függően biztosítjuk a csoportbontást nyelvtanból, matematikából, történelemből.

A 11. és 12. évfolyamon szabadon választható tantárgyak biztosítják az emelt szintű érettségire, a felsőfokú tanulmányokra történő felkészülést.

Az intézményben végzett tanulók jó alapokat szereznek tanulmányaik folytatásához, a felsőfokú tanulmányokhoz, a munkába álláshoz.

Az órakeret meghatározásánál az intézmény a köznevelési és a református köznevelési törvény előírásai szerint járt el. Az óratervi órák a helyi tantervben meghatározott óraszámokat, csoportbontásokat és fakultatív tárgyakat veszik alapul. Ez kitölti a köznevelési törvényben meghatározott kötelező órakeretet és a szabadon tervezhető órakeret nagy részét.

A pedagógiai program eredményes megvalósítása érdekében, különös tekintettel az esélyegyenlőség és a képesség szerinti differenciálás alapelveire, a szabadon felhasználható órakeret növelésével él az intézmény. Így meg tudja valósítani a lemaradók felzárkóztatását, iskolában tartását.

Az Alapító Okirat alapján az intézményben folyó **nevelő-oktató munka biztosítja:**

- a gimnáziumi képzést – négy-, és hat évfolyamos formában,
- a felnőttek esti, levelező, más sajátos munkarend szerinti oktatását a 9-12. évfolyamon.

Az intézménybe felvehető **maximális tanulólétszám:** 500 fő

Indítható **iskolai tanulócsoportok száma:** 20

Tanulósobai csoportok száma: 1

Iskolai évfolyamok: 7-12.

Alaptevékenységet kiegészítő egyéb tevékenységek:

- intézményi (diák- és munkahelyi) étkeztetés,
- diáksport-tevékenység.

Az intézmény működési területe:

- Hajdú-Bihar,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg,
- Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye közigazgatási területe.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Az intézmény jogállása: önálló gazdálkodó és működő intézmény

Az intézmény képviselőjére jogosult: az intézmény igazgatója és a fenntartó egyházközség lelkipásztora.

A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés joga:

- **4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 29.** helyrajzi szám : 4913 hasznos alapterület: 3052 m²
vagyonkezelői jog: Hajdúnánási Református Egyházközség
- **4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 29.** helyrajzi szám: 4913 hasznos alapterület: 2427 m²
vagyonhasználati jog: Hajdúnánási Református Egyházközség

működtető neve: Hajdúnánás Városi Önkormányzat
székhelye: 4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 1.

I. 2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnáziumban **a pedagógusok** rendelkeznek a nevelő-oktató munkához szükséges szakképesítéssel.

Egyéb munkakörben a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítőket és technikai dolgozókat foglalkoztatunk.

I. 3. TÁRGYI - DOLOGI FELTÉTELEK

A város központjában frekventált helyen található a **Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium** központi épülete (Bocskai utca 29.), és telephelye a Bocskai u. 20. alatt.

A testnevelésórák számára a 2018-ban átadott tornaterem mellett (Bocskai u.20.) a Somorjai László Városi Sportcsarnok (Irányi utca 3.) ad helyet.

Valamennyi épület alkalmas funkciójának ellátására.

Az iskola főépülete 1906-ban került átadásra. Kormányzati, önkormányzati támogatásnak köszönhetően, 2006-ra, az iskola alapításának 350. évfordulójára a főépület teljesen megújult.

Osztálytermek száma:	18
Szaktanterem:	5
Csoportos foglalkozásra kialakított kisterem:	3
Egyéb, az oktatás célját szolgáló helyiség:	2
Tanári munkaszoba, szertár:	3
Tornaterem:	1
Tornaszoba:	1
Sportpálya:	1
Udvar:	1

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

Labor:	1
Könyvtár :	1
Orvosi szoba:	1

- Minden szakterület rendelkezik jól felszerelt szertárakkal, melyek a minőségi munka alapjául szolgálnak.
- Messzemenő segítséget jelent a több mint 35 000 kötetes régi és új kiadású könyvekkel rendelkező iskolai könyvtár. Állománya számítógépes nyilvántartásban van. Az itt kialakított helyiségekben is folyik oktatás.
- A tantermek bútorozottsága megfelelő, sok megújult, de folyamatosan szükséges a javítás, karbantartás. A berendezési tárgyak, szemléltető eszközök pótlása folyamatos.
- Az intézmény rendelkezik a digitális oktatáshoz szükséges feltételekkel is.

I. 4. SZERVEZETI LEÍRÁS - IRÁNYÍTÁSI SÉMA

Igazgató: Jogait és kötelességeit a Magyar Református Egyház Köznevelési Törvény (RefKnt.) 61.-62.-63.§-a és a Knt. 69. §-a határozza meg. Képviseli az intézményt. Az intézmény vezetőjét a fenntartó bízza meg (Hajdúnánási Református Egyházközség).

Az igazgató közvetlen munkatársai:

- az igazgatóhelyettesek (3 fő)
- gazdasági vezető

Megbízójuk az intézmény igazgatója. A megbízás határozott időre szól. Munkaköri leírásukat az SZMSZ tartalmazza.

Egyéb vezetők körébe tartoznak a szakmai **munkaközösség-vezetők** - szakterületük irányítói, felelős vezetői. Megbízójuk az intézmény vezetője, megbízásuk visszavonásig tart. Az SZMSZ részletesen tartalmazza a tevékenységükkel kapcsolatos előírásokat.

Iskolánkban a következő munkaközösségek működnek:

- osztályfőnöki
- magyar - történelem – ének - hittan - humán
- idegen nyelvi
- matematika- fizika- digitális kultúra- technika - reál
- biológia- kémia- földrajz- testnevelés - rajz - term. tud.

Vezető, irányító testületek:

- 5 fős szűkebb iskolavezetés,
- 10 fős kibővített iskolavezetés,
- a tantestület.

Működésük részletes leírása az SZMSZ-ben található.

A fenntartó – érdekeinek érvényesítésére, valamint a fenntartói jogok és kötelességek szakszerű gyakorlására – igazgatótanácsot hozott létre, amely segíti az intézmény rendeltetésszerű működését, és gyakorolja a fenntartó által ráruházott jogokat. (MRE 66.§ (1) Munkáját a Szervezeti Működési Szabályzatban rögzítettek szerint végzi.

I. 5. ÉRDEKEGYEZTETÉS

I. 5. 1. Érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, érdekvédelem fórumai

I. 5. 1. 1. Alkalmazotti érdekérvényesítés szervei és mechanizmusa

A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye (RefKnt) 74.§ szerint a köznevelési intézmény dolgozói érdekképviselői szervet hozhatnak létre, amely jogosult munkavállalói (kollektív) szerződés megkötésére és jogszabályban biztosított egyéb jogok gyakorlására.

I. 5. 1. 2. Szülői érdekérvényesítés szervei, mechanizmusa

(Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 73. § + RefKnt 75. §)

Szülői Munkaközösség

A szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet hozhatnak létre.

A szülői munkaközösség dönt saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról.

A szülők jogait és kötelességeit a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 72. §-a tartalmazza. A szülők képviselőinek és az iskolával való kapcsolattartásnak a szabályait az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A felvétellel és a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos ügyekben az értesítés az iskolai adminisztráció feladata.

A működés rendjének ismertetése, a tanulmányi előmenetelről az értesítés, illetve a szükséges szülői nyilatkozatok beszerzése az osztályfőnök feladata.

I. 5. 2. Az iskolában érdekelt csoportok érdekegyeztetésének fórumai, az érdekalku mechanizmusa

A **diákönkormányzat titkára** az egész tanulóközösséget érintő (pl. házirend, munkarend kialakítása, fegyelmi ügyek), a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben előírtaknak megfelelően hivatalosak a tantestületi, ill. iskolavezetőségi összejövetelekre.

Évenként legalább egy alkalommal diákparlamentet hívunk össze - ez az érdekegyeztetés legszélesebb fóruma, melyen jelen vannak az osztályok küldöttei és a tantestület tagjai.

A **SZM** és az **Igazgatótanács** elnökét, ill. képviselőiket meghívjuk azokra a tantestületi értekezletekre, amelyeken a nevelő-oktató munka értékelése történik.

II. NEVELÉSI PROGRAM

II. 1. A NEVELŐ – OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

*„Bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod.
Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.”
/Zsoltárok 32,8/*

Egy iskolakoncepció csak akkor válik élővé, akkor lesz eredményes, ha az iskola falai közül olyan személyiségek kerülnek ki, akiknek az erkölcsi magatartása kifogástalan, akik ismerik és alkalmazzák a társadalmi együttélés szabályait, akik toleránsak másokkal szemben, akik becsülik a magyarság és mások értékeit, akik harmonikus kapcsolatokat tudnak kiépíteni a természeti és társadalmi környezettel.

A gimnázium feladatának tekinti az univerzális iskolai nevelés és oktatás keretében, hogy tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a haza és nemzet hűséges és áldozatkész, alkotó polgárává formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni.

Feladata református tanulóit egyházunk hitvalló tagjává, a nem református tanulóit – vallásuk szabad gyakorlása mellett – saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelni, buzdítani.

II. 1. 1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Legfontosabb alapelvünk a keresztyén pedagógia tükrében, hogy a gyermeket – adottságaival együtt – Isten ajándékának tekintjük. Következésképpen mindazok, akik vállalkoznak az egyik legnemesebb feladatra: a gyermek gondozására, nevelésére (növelésére) (szülők, nevelők, lelki gondozók) Isten munkatársai, amennyiben az Ő útmutatásai szerint járnak el.

Iskolánk olyan légkört kíván teremteni, ahol jól érzi magát a diák és a tanár egyaránt, ahol az emberi kapcsolatok a kölcsönös bizalomra, megértésre, az egymás iránti tiszteletre épülnek.

A magyar református iskolák nemes hagyományaihoz hű, az evangéliumi hit és erkölcs szellemében történő nevelés. Olyan fiatalok nevelése, akik képesek lesznek a teremtet világot, a természeti és társadalmi környezetüket megismerni, védeni és formálni, akik tudnak élni jogaikkal és teljesítik közteleztetéseiket.

- Tantestületünk valamennyi tagja tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, figyelembe veszi egyéni képességeiket, életkori sajátosságait.
- A pedagógusok, az oktatók segítik az egyéni képességek kibontakozását, arra törekszenek, hogy egyetlen tehetség se kallódjon el.
- A nevelő-oktató munka során fontos szerep jut a kulcskompetenciák fejlesztésének, amelyekre minden egyénnek szüksége van önálló életvitelhez és céljai eléréséhez, a felelős állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

- A pedagógusok, oktatók által közvetített ismeretek megalapozzák a tanulók széleskörű műveltségét, elősegítik értelmi, erkölcsi eligazodásukat az őket körülvevő világban.
- A nevelés és az oktatás nem válik el egymástól, az oktatás a nevelés része.
- A tanórai és tanórán kívüli tevékenység elősegíti a fiatalok felelős állampolgári létre, az egymásért való felelősségre, Isten, a család, a haza, a munka szeretetére és megbecsülésére történő nevelését.
- A pedagógusok megismertetik a tanulókat az emberiség globális problémáival és igyekeznek tudatosítani bennük, hogy a mindennapi életben is figyeljenek oda környezetünk megóvására.
- Az „ép testben ép lélek” elve alapján tantestületünk nagy jelentőséget tulajdonít az egészséges életmódra nevelésnek.
- Az iskolai nevelő-oktató munka során törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hátrányok csökkentésére.
- Tantestületünk fontosnak tartja a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartást, valamint a lakóhelyünk életében való aktív részvételt.

Az általános nevelési elvek mellett iskolánk tanárai vallják, hogy a pedagógus viselkedése, szavainak és tetteinek összhangja a legfőbb nevelési minta.

II. 1. 2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

Iskolánk az oktatás – nevelés – képzés egységes folyamatában olyan személyiséget, felnőtt állampolgárt kíván formálni az itt tanuló diákokból, akik képesek erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, képesek a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni, és rendelkeznek azokkal az ismeretekkel, készségekkel, amelyek a továbbhaladáshoz, a felnőtt életbe való beilleszkedéshez, a felsőfokú tanulmányok folytatásához, a szakmatanuláshoz vagy a munkavállaláshoz szükségesek.

Intézményünk vállalja - a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve:

- a tanuláshoz és munkához szükséges készségek és képességek, ismeretek, attitűdök fejlesztését,
- nemzeti műveltség átadását, keresztyén értékrend megismertetése,
- biztosítani a felekezeti hovatartozás alapján a hitbeli és erkölcsi nevelést
- a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítését,
- az egyetemes kultúra közvetítését,
- az alaptermészet árnyalását és megszilárdítását,
- a tantárgyi ismeretek korszerű, magas színvonalú közvetítését, átadását,
- az érettségire és továbbtanulásra történő felkészítést,
- az idegen nyelvek színvonalas oktatását,
- a tanulók képességeinek feltárását, a tehetséggondozást, a fejlesztést, a felzárkóztatást
- versenyekre történő felkészítést,

- a társadalmi különbségekből adódó hátrányok leküzdését,
- a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák elsajátítását,
- az önismeret fejlesztését,
- a testi nevelést,
- a fegyelem, önfegyelem fejlesztését,
- pozitív viselkedési-, magatartásformák közvetítését,
- az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak kialakítását,
- az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését,
- Európához tartozásunk erősítését,
- az egészségnevelést és környezeti nevelést,
- **a kulcskompetenciák fejlesztését** (110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról):
 - a tanulás kompetenciái
 - a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
 - a digitális kompetenciák
 - a matematikai, gondolkodási kompetenciák
 - a személyes és társas kapcsolati kompetenciák
 - a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
 - munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Tantestületünk arra törekszik, hogy végzős diákjaink megbízható ismeretek birtokában hagyják el az iskolát.

A nevelés-oktatás eszközeivel hozzájárulunk, hogy az iskolánkból kikerülő fiatalok

- a haza felelős polgárává váljanak,
- kifejlődjék bennük a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert,
- megtalálják helyüket a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- megerősödnek hitben, lelkeségben
- törekedjenek tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára a maguk és a gondjaikra bízottak sorsát illetően,
- váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerjék meg és értsék meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsák értéknek és feladatuknak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Kitűzött céljaink eléréséhez feladataink:

- az iskolai munkakapcsolatok és együttműködés fejlesztése, egymás munkájának jobb megismerése és kölcsönös elismerése,
- a kialakított iskolai alapszabályok betartása és betartatása,
- az iskolában jelentkező általános és sajátos problémák őszinte, nyílt feltárása, elemzése és a megoldások keresése,
- új hagyományok megteremtése és a régi ápolása,
- közösségi vonások erősítése a nevelőtestületben,
- az iskola követelményeihez igazodó következetes és egységes értékrend betartása, amelyet konkretizálni, ill. érvényesíteni kell a munkaközösségekben, valamint a tanulói közösségekben,
- a differenciált munka és értékelés szükségességének elfogadása,
- a színvonalas tanórai munka mellett szükséges a tanórán kívüli tevékenység is,
- az önképzési és továbbképzési lehetőségek maximális kihasználása,
- nagyobb szerep, hatáskör biztosítása – a jog – kötelesség és felelősség egységében – a szakmai munkaközösségeknek,
- munkaközösségek közötti szoros kapcsolat intézményen belül,
- hatékony együttműködés az általános iskolai munkaközösségekkel,
- a munkaközösségek-vezetők szakmai irányító szerepének növelése,
- sokoldalú tehetséggondozás és megfelelő pályaeorientáció,
- a tanulmányi versenyekre történő koncentrált és hatékony felkészítést,
- személyes kapcsolatok kialakítására és ápolására az iskolaközösségen belül.

Feladatunk, hogy a családdal együttműködve a diákokat a cselekvő elkötelezettségre neveljük az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

A szülői ház mellett az Igazgatótanács, a Szülői Munkaközösség, a Soós Gábor Alapítvány, a Nánási Diákok Baráti Köre Alapítvány, a Dr. Hegedűs Lóránt Alapítvány is céljaink elérését szolgálják.

II. 1. 3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Iskolánk a fentiekben megfogalmazott célokat egymással párhuzamosan haladó úton kívánja elérni. Az **egyik út** a mindennapos tevékenységbe ágyazott nevelőmunka. Ennek tervezhető mozzanatait a helyi tantervekben, valamint az adott tanévre készült tanmenetben előre meg vannak fogalmazva. **Színterei:** elsősorban a szakórák, osztályfőnöki órák, a szakkörök, énekkar, ünnepek, áhítatok, istentiszteletek, egyéb közös programok.

A **másik út** a diáktevékenységek, közösségi megmozdulások és programok segítése, de itt arra kell törekedni, hogy a tanár e munkában közvetlen irányító és szervező szerepet ne töltsön be.

Törekedni kellene arra, hogy a felnőttkor küszöbéhez közeledő diákok nagyobb irányító szerepet kapjanak, ebben segíteni és bátorítani kell őket. A szabadidős tevékenységeknek jól bevált formája a diákmozgalom, amelyet az iskolának segíteni kell.

Így:

- A diákönkormányzat, ill. öntevékenység fejlesztése érdekében megfelelő előkészítés után növelni kell a diákközösségek hatáskörét.
- El kell érni, hogy a magasabb szintű (évfolyamú) diákközösségek alsóbb szintekre, illetve évfolyamokra gyakorolt pozitív hatása domináljon. Legyen követelmény és gyakorlat a diák-diák által történő nevelése is.
A magatartás megítélése érdekében az általánosan elfogadott egyéni és közösségi normákat tudatosítani kell, illetve a nevelőtestülettel egyetértésben meg kell követelni a gyakorlatban.
- Folyamatos gyakorlattá kell tenni a felnőtt vezetők és diákvezetők rendszeres, közös ellenőrzését és értékelését.
- Szélesíteni és erősíteni kell a diákképviselőt bázisát, ill. hatékonyságát (nevelőtestületi fórumok, vezetőségi ülések, stb.)

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére.

Céljaink elérésének egyik leghatékonyabb eszköze a **differenciálás**, ennek megvalósítása érdekében a tanulási-tanítási folyamat szervezése során figyelemmel kell lenni:

- a tanulás belső motivációinak kialakítására, fejlesztésére,
- a tanulók cselekvő részvételére a tanulás folyamatában,
- a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárására, esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére,
- az együttműködő (kooperatív) tanulás technikák és formák alkalmazására,
- a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás alkalmazására a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, értékelésben,
- a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákra,
- a sajátos nevelési igényű, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulóira,
- tehetséges tanulók fejlesztési igényeire, a tehetségek felkutatására és tehetségük kibontakoztatására,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztésre,
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerésére és pedagógiai eszközökkel történő kezelésére,
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárására,
- a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerésére, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazására,
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetséggjegyeinek feltárására, fejlesztésére a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is,
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazására,
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazására.

A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az **önismeretnek** – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának. Az osztályfőnöki órák keretén belül szervezett önismereti foglalkozásokat ezt elősegíthetik.

Fontos a különböző óraforma (tanári előadás, frontális óra, csoportmunka, differenciált foglalkozás, egyéni munka...) arányos alkalmazása. A tanulói kiselőadások, önálló kutatások, pályamunkák, kísérletek bemutatása hatékonyabbá, élményszerűbbé teszik a tanulást.

Az eredményes nevelő-oktató munka elképzelhetetlen IKT - eszközök használata nélkül.

Tantestületünk törekszik a következetes, fegyelmezett **munkára nevelésre**. Ezt segíti a követelmények megfogalmazása és a diákokkal történő megismertetése. A tanórai tevékenység megszervezése során a követelés, meggyőzés, ellenőrzés, gyakorlás, elismerés, elmarasztalás **módszereit** a tanulók életkori sajátosságának és egyéniségének figyelembevételével alkalmazza. Fontosnak tartjuk, hogy a diákokban kialakuljon az igény a tartalmában és formájában is színvonalas, **rendezett** munkára. Ezért is van nagy jelentősége a vizuális és esztétikai nevelésnek minden tantárgyon belül.

A sok mozgásigénnyel és belső feszültséggel teli kamaszok számára iskolánk a testnevelés-órák, a tömegsport, a sportversenyek és osztályrendezvények formájában biztosítja a **sportolás** lehetőségét.

Nevelő-oktató munkánk fontos részét jelentik a **tanórán kívüli ismeretszerzés** különböző formái, a szakkörök és a tanulmányi kirándulások.

A testvériskolákkal – Németország, Erdély, Japán – kiépített **cserekapcsolatunk** a természet, a nyelvek, a történelem és a néprajz „élő közegben” történő megismerését teszik lehetővé.

II. 2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A tanulók személyiségfejlődésének nem kizárólagos, de kiemelten fontos színtere az iskola. A nevelőtestület valamennyi tagja tanórai és tanórán kívüli tevékenységével, a diákjaihoz, a környezetehez és szakterületéhez való hozzáállásával, egyéniségével formálja a diákokat.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos **célunk**, hogy **tanulóink:**

- adottságaikkal,
- eltérő mértékű fejlődésükkel,
- iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket az alábbi konkrét **pedagógiai feladatok** köré csoportosítjuk:

A kognitív képességek fejlesztése:

- a megismerési, tanulási vágy fejlesztése,
- az érdeklődés fejlesztése,
- a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása,
- önfejlesztés iránti igény felkeltése,
- önálló ismeretszerzés módjainak képességszintű kialakítása.

A közösségi életre nevelés:

- az emberi együttélés szabályainak átadása,
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása,
- a pozitív szociális szokások kialakításának, gyarapodásának segítése,
- a segítő együttműködés gyakorlása,
- pozitív egyéni értékrend kialakítása,
- pozitív magatartásformák elsajátítása,
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése,
- együttműködési készség és képesség kialakítása és fejlesztése,
- a kulturált magatartás és kommunikáció igényének kialakítása és gyakorlása,
- a társas viselkedési normák elsajátítása, a viselkedési készlet gyarapítására,
- az illemszabályok betartása,
- az előítéletek felismerésére, tudatosítására való képesség kialakítása.

Emocionális nevelés:

- az embert körülölelő élő és élettelen környezetet tisztelő, értékmegőrző magatartás kialakítása,
- a társakkal való harmonikus, segítő szándékú kapcsolat kialakításának igénye,
- helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása,
- a különböző jellemű és szocializációjú iskolatársak elfogadása,
- érzelmeik alkotó jellegű feldolgozása,
- reális önismeret kialakítása.

Akarati nevelés:

- az önismeret fejlesztése,
- alakuljon ki saját személyiségük kibontakoztatásának igénye,
- kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség kialakítása a tanulásban és munkában egyaránt.

Esztétikai nevelés:

- a szépérzék kialakítása, továbbfejlesztése,
- igényesség kialakítása a szűkebb és tágabb környezet iránt (munka, alkotás, iskola, otthon, ember alkotta és természeti környezet),
- az értékes és a giccs megkülönböztetésének, felismerésének elsajátítása, a fogyasztói szerepre való felkészítés,
- a természeti és az épített környezet megbecsülése, védelme.

Munkára nevelés:

- a rendszeres, precíz, kitartó tanulás igényének kialakítása,
- az ember által végzett munka értékteremtő szerepének megismerése és megbecsülése.

A felnőtt lét szerepeire való felkészítés:

- az önismeret fejlesztése,
- az élethossziglan tartó tanulás szükségességének tudatosítása,
- pályák, foglalkozási ágak megismertetése,
- átfogó kép nyújtása a munka világáról,
- pályaaorientáció, iskola- és pályaválasztás segítése,
- a társadalmi beilleszkedéséhez, a részvételhez, az együttéléshez elengedhetetlenül szükséges szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése (a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének képessége, cselekvési kompetenciák).

A szakmai képzés alapozása:

- a szabályhasználat képességének fejlesztése,
- az iskolán kívüli fórumok egyre hatékonyabb kihasználása,
- az értelmező alkotóképesség fejlesztése,
- a kreativitás lehetőségének és képességének fejlesztése.

Erkölcsei nevelés:

- erkölcsi érzék fejlesztése,
- felelősségtudat a cselekedetekért és azok következményéért,
- igazságérzet kibontakoztatása,
- közösségi beilleszkedés elősegítése,
- erkölcsi értékek tudatosítása, alkalmazásuk belső igénnyé válása,
- felkészülés a majdani önálló, felelős életvitelre.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

- nemzeti, népi kultúra értékeinek, hagyományoknak megismerése, tiszteletének ápolása, megbecsülése,
- jeles magyar személyiségek tevékenységének megismerése,
- az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei múltjának és jelenének megismerése, megbecsülése,
- a településen élő nemzetiség(ek) kultúrájának, hagyományainak megismerése
- a hazaszeretet tudatosítása, elmélyítése,
- a magyarságtudat megőrzése mellett az európai és egyetemes kultúra megismerése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

- főbb állampolgári jogok és kötelezettségek megismerése,
- a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, elemzőképesség és vitakultúra fejlesztése,
- a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése:

- az érzelmek hiteles kifejezésének, mások helyzetébe történő beleélés képességének segítése,
- az empátia, a kölcsönös elfogadás képességének fejlesztése.

Családi életre nevelés:

- harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülése,
- a szexuális kultúra kérdései.

Testi és lelki egészségre nevelés:

- felkészítés az önállóságra, a betegség-megelőzésre, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában,
- felkészítés a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére, a váratlan helyzetek kezelésére, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére,
- a fizikai állóképesség fejlesztése,
- a testmozgás iránti igény kialakítása, fejlesztése,
- egészséges és edzett fiatal személyiségek kialakítása.
- a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése,
- az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatására,
- az egészségmegőrzés igényének felkeltésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

- hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység,
- segítő magatartás kialakítása.

Fenntarthatóság és környezettudatosság:

- a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása,
- részvétel a Fenntarthatósági Témahétben
- a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok tudatosítása.

Pályaorientáció:

- átfogó kép kialakítása a munka világáról.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

- médiatudatosságra nevelés,
- értelmező, kritikai beállítódás kialakítása.

Tanulás tanítása:

- egyénre szabott tanulási módszerek, a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése,
- az önkifejezési és önértékelő képesség kialakítása és fejlesztése,
- az önismeret fejlesztése,
- önfejlesztő képesség fejlesztése,
- a tehetség kibontakozásának segítése.

Médiatudatosságra nevelés:

- a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak,
- értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét,
- értelmező, kritikai beállítódás kialakítása,
- felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló **tanulási környezetet** szervezünk a tanulók számára. Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely **fokozza** az őket körülvevő személyek és dolgok

egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető **erkölcsi, etikai normák** iránti fogékonyságot. A **nevelési értékek** abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is **aktív részeseivé** válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre **kompetensebbnek** érezzék magukat saját nevelésük, személyes biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakításában. Ennek érdekében a műveltségi területeken a nevelés és oktatás pedagógiai szervezését a **tanuló ember szempontjából** közelítjük meg, és törekszünk a tanulók ön- és világszemléletének folyamatos formálására.

Az iskola pedagógusai a tanítási – tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, készségeik fejlesztését, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A pedagógusok munkájuk során a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodnak a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességéhez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldásához az alábbi módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk (a finanszírozási lehetőségektől függően):

- A 9. évfolyamon a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére – szükség esetén- kis létszámú felzárkóztató foglalkozásokat (korrepetálás) szervezünk.
- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítása során előnyben részesítik az egyéni képességeket figyelembe vevő munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél, szakmai munkafolyamatok elsajátításánál a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- Jellemző az idegen nyelv, a digitális kultúra csoportbontásban történő oktatása.

A személyiségfejlesztés lehetőségei:

- tanórai tevékenység,
- tanórán kívüli iskolai tevékenységek:
- előkészítők, felkészítők,
- versenyek, pályázatok,
- szakkörök,
- ünnepségek, diákelőadások,
- sporttevékenység,
- diákönkormányzat,
- kulturális programok, kirándulások,
- kiállítások, bemutatók
- közösségi szolgálat.

Az iskola tanári és diákközössége együttesen formálja tanulóink személyiségét.

- olyan iskolai létkört teremt, ami tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók testi-lelki jóllétét és méltóságát, segíti a siker elérését, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni képességek kibontakozását,
- a helyi közösség vezetőivel együttműködve arra törekszik, hogy segítse az iskola közösségének, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését és egészségfejlesztését.

Az egészségfejlesztés területén **kiemelt feladat:**

- az egészségfejlesztéssel kapcsolatos ismeretek átadása,
- az információszerzés lehetőségeinek megismertetése,
- az egészséges választást lehetővé tevő készségek és képességek befolyásolása,
- a törvény által előírt kötelezettségek teljesítése.

Az egészségfejlesztés szükségessé teszi a szaktanárok, diákönkormányzatot segítő pedagógus, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, az iskolai egészségügyi szolgálat, a szülők **szoros együttműködését**, a közös problémakezelést és egységes viszonyulást.

II. 3. 2. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanírási órákon - osztályfőnöki, biológia, testnevelés - és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb **célja:**

- a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése,
- a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőnek megismertetése,
- felkészítés a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának **formái:**

- Szervezetten, a biológia–egészségtan tanterv részeként, 8. évfolyamon,
- Önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a **Magyar Vöröskereszt** helyi szervezetével, amelynek munkatársai segítik az elsősegélynyújtó versenyek megszervezését, a versenyekre történő.

II. 4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségfejlesztés során követendő **alapelvek** iskolánkban:

- életkori sajátosságok szem előtt tartása,
- tudatos, tervszerű pedagógiai munka,
- a kialakult tanulói közösségekben az önkormányzás képességének fejlesztése (Nevelői támogató segítséggel tudjanak maguk elé célt kitűzni, annak elérése érdekében összehangoltan cselekedni, illetve az elvégzett munkát tudják reálisan értékelni.),

- a tanulói közösség tevékenységének tudatos megszervezése (A kohéziós erők a közösségben csak úgy hatnak, ha a tanulók aktívan részt vállalnak a közös tevékenységben és ott a közösségi magatartási és viselkedési szabályokat alkalmazzák.),
- a kisebb és nagyobb iskolai közösségek sajátos arculatának, hagyományainak kialakítása (A közösségi összetartást erősítő általános emberi normák, keretek és tevékenységek rendszeressé válását kell kialakítani, ápolni.).

A gyermek fejlődése szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől. A legalapvetőbb közösség a **család**. Meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni, formálni, alakítani.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Az iskolánkban tanuló fiatalokra jellemző a szülőktől, a tanároktól, általában az idősebbektől az azonos korúak felé fordulás, ami magatartásban, értékorientációban, emóciókban jelentkezik.

Az **iskolában** a kortárs csoport:

- lehetőséget ad az én-érvényesítésre,
- biztosítja a valakihez tartozás érzését,
- emocionális biztonságot nyújt.

A tanulók együttélésének és együttműködésének legágabb keretét az **iskolai közösség** jelenti.

Iskolánkban működik a **diákönkormányzat**, melynek élén az **IDB** áll.

Az iskolában a közösségfejlesztés legfontosabb színtere az **osztály**. A tanuló idejének jelentős részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó számára annak légköre, szellemisége, a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszere, viselkedési formái. Az osztályközösség eltérő szokásokkal, szerteágazó alapismeretekkel, különböző szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége. Az osztályközösségi munka szervezésében, irányításában kulcsszerep jut az osztályfőnöknek. Fontos az osztály közös céljainak és szilárd közös értékrendjének meghatározása és elfogadtatása. A közös cselekvés színterei a közös célokból és feladatokból részben következnek, részben pedig az osztályok maguk határozzák meg.

Az osztályközösség feladata:

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a másság elfogadása, a tolerancia,
- a társak segítése, támogatása a gondok, problémák megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó szerepe van az **osztályfőnöknek**.

A közösségfejlesztésben fontos szerepet töltenek be a rendszeres tanórán kívüli foglalkozások és az alkalmanként szervezett foglalkozások.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások (az iskola hirdeti meg a tanulók igényeit, a pedagógusok javaslatait figyelembe véve; beindításuk a jelentkezők számától és az anyagi lehetőségektől függ):

- szakkörök (robotika, olvasó stb.),
- művészeti körök (irodalmi színpad, énekkar, mazsorett, filmklub stb.),
- sportköri foglalkozások,
- tanulószoba (7-8. évfolyam, igény esetén a felsőbb évfolyam számára),
- felzárkóztató órák (a 9-10. évfolyamon egyes tantárgyakból a gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti egy alkalommal),
- felzárkóztató és korrepetáló foglalkozások (a tanév eleji felmérések alapján).

Alkalmanként szervezett foglalkozások (az igazgató engedélyével, tanári felügyelet mellett szervezhetők, a foglalkozáson a kiskorú tanulók csak szülői hozzájárulással vehetnek részt, több napos program esetén írásos hozzájárulás szükséges):

- felkészítő foglalkozások (pl. versenyekre, ünnepségekre, kulturális rendezvényekre, nyelvvizsgára),
- háziversenyek (szavaló, idegen nyelvi stb.),
- versenyek, vetélkedők (közismereti, művészeti, szakmai – városi, területi, megyei),
- házi bajnokságok, városi, területi, megyei sportversenyek,
- kiállítások,
- osztályrendezvények, szabadidős foglalkozások (mozi, színház-, kiállítás-, múzeumlátogatás, klubdelután – a költségeket a résztvevők vállalják),
- osztálykirándulások (a programot, amit a szülők is elfogadnak, az éves osztályfőnöki foglalkozási terv tartalmazza, a részvétel önkéntes, a költségeket a szülők vállalják),
- tanulmányi kirándulások (a tanmenetben szerepel, önkéntes, a költségeket a résztvevők vállalják),
- testvériskolai együttműködés keretében szervezett programok (a feladatok elvégzését és a felmerülő költségeket, amennyiben ezt pályázati támogatás nem fedezi, a résztvevők vállalják),
- takarítási akciók (éves munkaterv szerint),
- IDB által szervezett programok,
- táborok (sítábor, gólyatábor, nyári tábor – a költségeket a résztvevők vállalják),
- 12 órás vetélkedő.

Iskolai könyvtár: Az egyéni tanulást és önképzést szolgálja. Nyitvatartási időben látogatható.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata:

Tanári felügyelet mellett, az SZMSZ-ben és Házirendben szabályozott módon.

- Az intézmény működtetője, az iskola helyiségeit, berendezéseit igény esetén - és ha a nevelő-oktató munkát nem zavarja - bérbe adhatja vásár, tanfolyam, bemutatók számára, ahol tanulóink is részt vehetnek.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Hit- és vallásoktatás:

A területileg illetékes, bejegyzett történelmi egyházak szervezésében a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 3.§-ában a Református Köznevelési Törvényben és a Házirendben szabályozott formában. A tanulók és törvényes képviselőjük Elfogadó nyilatkozat aláírásával vállalják a református keresztyén vallás elfogadását.

A hagyományok ápolása:

Az iskolai közösséghez tartozás érzését erősíti az iskolai **hagyományok ápolása**, az iskolai **rendezvények**, ünnepségek, megemlékezések.

A hagyományok ápolását biztosítják:

- iskolai évkönyv,
- kék nyakkendő, illetve matrózgallér és ballagási tarisznya,
- iskolai ünnepségekre kötelezően előírt öltözködés (Házirendben szabályozva),
- iskolapóló,
- iskolarádió és tv,
- iskolatörténeti kiállítás,
- az iskola és az osztálytermek dekorációja.

Ünnepségek, rendezvények:

Történelmi évfordulókkal kapcsolatos ünnepélyek:

- megemlékezés az 1848/49-es forradalomról és szabadságharcról (március 15.),
- megemlékezés az aradi vértanúkról (október 6.),
- megemlékezés az 1956-os forradalomról és szabadságharcról (október 23.),
- megemlékezés a kommunista diktatúrák áldozatairól (február 25.),
- megemlékezés a holokauszt áldozatairól (január 27., április 16.),
- megemlékezés a nemzeti összetartozás napjáról (június 4.).
- egyházi alkalmak
- gimnáziumi családi vasárnap – a hónap 3. vasárnapja
- hétkezdő áhítat
- a Reformáció emléknapja (október 31.)
- karácsony, húsvét és pünkösd 1. napjai
- áldozócsütörtök
- félévkezdő csendes nap

Iskolai ünnepélyek:

- tanévnyitó ünnepség,
- tanévzáró ünnepség,
- szalagtűző ünnepség,
- ballagási ünnepség,
- megemlékezés a névadókról, híres tanítványokról és tanárokról

Hagyományos rendezvényeink:

- Kőrösi-bál,
- Mikulás,
- Karácsonyi Diákbál,
- Karácsony köszöntése,
- Kőrösi-nap,
- osztálytalálkozók, érettségi találkozók,
- nyílt nap, „Nyitott kapuk napja”.

Az iskolai dolgozók életével összefüggő hagyományok:

- nyugdíjba vonuló kollégák búcsúztatása,
- tantestületi kirándulások,
- tantestületi összejeövetel a nyugdíjas és gyermekükkel otthon lévő kollégákkal.

II. 5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok feladatai:

- tanulók nevelése, oktatása,
- a tanítási órákra való felkészülés,
- a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése,
- az ismeretek tárgyilagosan, sokoldalú és változatos módszerekkel történő közvetítése,
- személyiségfejlődéséről, tehetséggondozás, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- egyéni foglalkozás a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel,
- együttműködés az iskola többi pedagógusával és a nevelést, oktatást segítő szakemberekkel,
- hátrányos helyzetű gyermek, tanulók felzárkózásának elősegítése,
- a tehetségek felismerése, segítése,
- felkészítés érettségi, különbözeti, osztályozóvizsgákra és felügyelet a vizsgákon,
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása, felügyelete,
- a tanulók erkölcsi fejlődésének előmozdítása
- együttműködésre, környezettudatosságra, hazaszeretetre nevelés,
- a szülő (törvényes képviselő) rendszeres tájékoztatása (szülői értekezletek, fogadóórák) a tanuló iskolai teljesítményéről,
- a munka- és balesetvédelmi előírások ismertetése és betartatása, a veszélyhelyzetek feltárása és elhárítása,
- a tanulók felügyelete,
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, a munkatársak emberi méltóságnak és jogainak tiszteletben tartása,
- a tanulók, a szülők, vallási, világnézeti meggyőződésének tiszteletben tartása, képviselve a református keresztyén értékrendet és erkölcsiséget
- javaslatokra, szülői kérdésekre érdemi válasz adása,
- szakszerű, tervezett munkavégzés, a tanulócsoporthoz igazodó oktatómunka,
- a tanulók munkájának értékelése a pedagógiai programban meghatározottak szerint,
- pályaorientáció,
- adminisztratív feladatok elvégzése,
- közreműködés iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai rendezvényeken való részvétel,
- hivatali titok megőrzése,
- hivatásához méltó magatartás,
- együttműködés a munkatársakkal (értekezletek, megbeszélések) és más intézményekkel,
- hétévenkénti továbbképzés teljesítése,
- kötelező minősítése megszerzése.

Az osztályfőnök feladatai:

- a tanulók szociokulturális helyzetének feltárása,

Boldogságóra program

Iskolánkban a testi egészség megőrzése mellett, nagy hangsúlyt helyezünk a lelki egészség fejlesztésére. Hisszük, hogy a pozitív megerősítés kihat a gyerekek önismeretének egészséges fejlődésére, teljesítményére és eredményeire. Ennek szellemében építjük be a Pedagógiai Programunkba a Boldogságóra programot, melynek célja a boldogságra való képesség fejlesztése az iskolás korosztály számára.

Az ELTE Pozitív Pszichológiai Kutatócsoportja tudományosan vizsgálta a program hatékonyságát és megállapította, hogy a boldogság órákon végzett gyakorlatok erősítik a tanulóknál az önbi-zalmat, a kitartást, fokozzák a koncentrációs képességet, fejlesztik a divergens gondolkodást és kreativitást. A Boldogságórák célja az, hogy az iskolások könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal. A boldogság tanítható és hozzájárul a mentális egészségen túl a globális jóllét állapotának megteremtéséhez.

Mi is, mint a program fővédnöke, Prof. Dr. Bagdy Emőke azt valljuk, hogy minden gyereknek jár a boldogság. *„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élmény gazdag feladatai, játécai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermkeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”* (Prof. Dr. Bagdy Emőke) Célunk, hogy a Boldogságprogram fővédnökének gondolatait kövessük a megvalósítás során. A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A témák feldolgozására havi egy alkalommal kerül sor a tanév elején meghatározott keretek között. A program megvalósításának felelősei a kapcsolattartó pedagógusok.

Közösségi szolgálat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 6.§ (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése.

A középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását.

A közösségi szolgálat keretei között a következő területeken végezhető tevékenység:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani ezen a tevékenységi területen),
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális, közösségi,

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

- környezet- és természetvédelmi,
- katasztrófavédelmi,
- sport- és szabadidős tevékenységek (óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, idős emberekkel közösen).

Iskolánkban az alábbi tevékenységeket fogadjuk el közösségi szolgálatként:

TEVÉKENYSÉG	IGAZOLHATÓ IDŐTARTAM	IGAZOLÓ SZEMÉLY
tankönyvpakolás	3 óra	igazgató, ig.helyettes, osztályfőnök
könyvtárleltár	3 óra	igazgató, ig.helyettes, könyvtáros
iskolai rendezvények (pl. szalagtűző, diákbal, ballagás)	3/5 óra	igazgató, ig.helyettes, osztályfőnök
nyílt nap	3 óra	igazgató, ig.helyettes
iskola környezetének szépítése, javítása	5 óra	igazgató, ig.helyettes, osztályfőnök

II. 3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

II. 3. 1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű **egészségfejlesztés** az a folyamat, ami a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézi elő.

A teljes körű egészségfejlesztés **területei**: az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a testi- lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és étel-miszer-biztonság megvalósítása, a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, a harmonikus párkapcsolat, a családi életre nevelés.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola:

- egészséges környezet kialakításával elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az eredményes tanulást,
- a nevelő-oktató munka során – tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon – kiemelt figyelmet szentel az egészségfejlesztésnek,
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberekkel egészségfejlesztési programok megvalósítása érdekében,
- segíti az egészségügyi szűrővizsgálatok megvalósítását,

- a tanulók személyiségfejlődésének és a tanulókörösség fejlődésének figyelemmel kísérése, segítése,
- a tanulók tanulmányi előmenetelének, az osztály fegyelmi helyzetének figyelemmel kísérése,
- a tanulók magatartásának, szorgalmának, minősítése, a nevelőtestület elé terjesztése,
- javaslat a tanulók jutalmazására, büntetésére, támogatására,
- a problémák, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, a tehetségek felismerése,
- a problémák megoldása, az azok megoldását segítő személyekkel való együttműködés (pedagógusok, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szülői munkakörösség, lelkeszek),
- a szülők rendszeres tájékoztatása és bevonása a tanulók támogatásába (szülői értekezlet tartása),
- a Nemzeti alaptantervben, a Pedagógiai Programban megfogalmazott nevelési feladatok megvalósítása,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelés,
- a körösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátíttatása és betartatása,
- pályaorientáció,
- ügyviteli teendők ellátása (napló vezetése, törzskönyv, bizonyítvány megírása, statisztikai adatok szolgáltatása),
- a tanulók rendszeres tájékoztatása, közreműködés tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- óralátogatás az osztályban,
- részvétel az osztályfőnöki munkakörösség munkájában
- Munkaköri leírásukat az SZMSZ tartalmazza.

II. 6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

II. 6. 1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény kiemelt célként határozza meg a társadalmi leszakadás megakadályozását és a tehetséggondozást.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók leggyakoribb ismertetőjelei:

- a gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek,
- passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak,
- nehezen tud alkalmazkodni és a körösségbe beilleszkedni,
- testi és pszichés tünetei vannak,
- személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.).

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, szakértői bizottság dönt.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

A pedagógusok nem törődhetnek bele, hogy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók magatartását, tanulását pusztán szankcionálják. Elsődleges feladat a tünetek felismerése, az okok azonosítása és a meglévő hátrányok lehetőség szerinti csökkentése, megszüntetése. Az iskolának, illetve a pedagógusoknak a szakértői vélemény alapján kell eljárnia.

A szülő kötelessége, hogy megtegyen minden tőle elvárhatót gyermeke fejlődéséért.

A pedagógussal szemben megfogalmazott elvárások:

- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni,
- a hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse, bővítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit,
- a teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek, önmagához képest is nézze a fejlődést,
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit,
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót,
- a rászoruló számára szervezzen felzárkóztatást, korrepetálást, gyakoroltassa a tanulási hatékonyságnövelő stratégiákat,
- nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására,
- ismerje a részképesség-zavar tünetegyüttesét.

A fentiek valamennyi pedagógusra vonatkoznak, de kiemelt szerepe van az osztályfőnököknek.

Elvárások az osztályfőnökkel szemben:

- folyamatosan és naprakészen tárja fel az érintettek körét,
- a szülővel kiemelten és tapintatosan viselkedjen és foglalkozzon. Ennek leghatékonyabb eszköze a rendszeres találkozás (fogadóóra), beszélgetés,
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal,
- szükséges esetben tanácsért, segítségért forduljon szakemberhez (védőnő, pszichológus, gyermek-védelmi tanácsadó) a tanuló ügyében,
- kísérelje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét,
- gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, pályaválasztásáról,
- szükség esetén a tanuló iskolai magatartásáról, teljesítményéről adjon írásbeli véleményt,
- tudatosítsa a tanulóknak, hogy mely területeken számíthatnak a támogatására, bizalmára, illetve milyen egyéb segítségnyújtási lehetőségek adóttak az intézményben, a városban.

Az ifjúságvédelmi támogató beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő tevékenysége:

- Félévi rendszerességgel felmérést végez a diákok körében a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárására. Tapasztalatairól folyamatosan feljegyzéseket vezet.
- A tanulókat és a szülőket tájékoztatja azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak, segít a kapcsolatfelvételben és figyelemmel kíséri a segítségnyújtók tevékenységét és a tanulók helyzetének alakulását.

- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- Figyelemmel kíséri a szociális és ifjúságvédelmi feladatokhoz kapcsolódó pályázatokat.
- Együttműködik a családdal, a kollégiummal, a pedagógiai szakszolgálattal, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, polgármesteri hivatallal, járási hivatallal, háziorvossal, iskolaeorvossal és védőnővel.
- Segíti az iskola drogprevenciós tevékenységét.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő tevékenység eredményességének növelése érdekében fontos lenne, hogy minél több pedagógus részt venne fejlesztő, tehetséggondozó, különleges bánásmódot, részképeség-zavar felismerését segítő továbbképzésen. Szükséges, hogy az ezeken részt vevő pedagógusok tájékoztassák a tantestületet a legújabb, a hatékony és választható módszerekről, hozzáférhető szakirodalomról. Fontos lenne, hogy belső továbbképzés keretében a tantestület egésze – megfelelő szakember irányításával – foglalkozzon ezzel a témával. A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 33. § – a lehetővé teszi a heti kötelező időkeret terhére a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a tartósan beteg és a sajátos nevelési igényű gyermek számára megszervezett felzárkóztató foglalkozás.

Segíti a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységet az iskolában dolgozó pszichológus.

II. 6. 2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

A nemzeti köznevelésről szóló törvény kiemelt célként fogalmazza meg a tehetséggondozást, a pedagógusok alapvető feladataként fogalmazza meg a tehetségek felismerését, a tehetségek kiteljesedésének segítését.

A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 33. §-a szerint térítésmentesen biztosított köznevelési feladat az osztályok heti időkerete terhére szervezett kötelező és a nem kötelező egyéb foglalkozás.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység alapja a gyermek, **a tanuló adottságainak, képességének, személyiségének megismerése**, amely részben szakórákon, részben osztályfőnöki órákon történik.

A **kilencedik** évfolyamon sor kerül az intézménybe kerülő diákok képességeinek, szaktárgyi ismereteinek felmérésére. Ennek módját a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A 9. évfolyamon az iskolai munkarendben meghatározott határidőig magyar nyelvből, matematikából, idegen nyelvből felmérő dolgozatokat íratunk, A tanulók differenciált foglalkoztatásánál a felmérő dolgozatokból indulunk ki.

A tehetségek, képességek felismerését szolgálják a különböző versenyek:

- OKTV,
- Református gimnáziumok által szervezett versenyek
- Alapműveleti Matematikaverseny
- Arany Dániel Matematikaverseny
- Bolyai Matematika Csapatverseny
- Dürer Matematikaverseny
- Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny
- megyei matematika- és fizikaverseny (Debreceni Egyetem szervezi)
- Varga Tamás Matematikaverseny
- Zrínyi Ilona Matematikaverseny
- Arany János Irodalmi Verseny
- Implom József Helyesírási Verseny
- Simonyi Zsigmond Országos Helyesírási Verseny
- „Nyelvünkben élünk” Kommunikációs Verseny
- „Szép Magyar Beszéd”
- „Édes anyanyelvünk” országos nyelvhasználati verseny
- Savaria országos történelemverseny
- AIOV – angol, német nyelvből
- Irinyi János Kémia Versen
- Hevesy György Országos Kémiai verseny
- Curie Kémia Emlékverseny
- Dürer Kémia Verseny
- Dr. Árokszállás Zoltán biológia és környezetvédelmi verseny
- Kitaibel Pál biológia és környezetvédelmi verseny
- Kárpát-medencei Balázs Dénes Magyar Felfedezők Verseny
- Teleki Pál Földrajz-Földtan Verseny
- Hatvani István Fizikaverseny
- Mikola Fizika Verseny
- iskola által szervezett szaktárgyi, szakmai versenyek, vetélkedők,
- Diákolimpia
- NB-s sportversenyek,
- városi, megyei, területi sportversenyek,
- házi bajnokságok.

A versenyekre történő felkészítés részben tanítási órán, differenciálással, külön feladatok adásával történik, részben tanórán kívüli felkészítő foglalkozásokon. A versenyek jellegétől függően egy vagy több szaktanár végzi a felkészítést.

A tehetségek, képességek kibontakozását segíti az *önismeret*, a *helyes tanulási módszerek* kialakítása. Ebben fontos szerep jut mind a szaktanároknak, mind az osztályfőnököknek. Munkájukat iskolai továbbképzések, tréningek, képességfelmérő, képességfejlesztő számítógépes programok biztosítják.

A tehetségek, képességek kibontakozását szolgálják:

□ *az emelt szintű vagy emelt óraszámúban történő oktatás hat évfolyamos gimnáziumi képzés*

- matematika
- biológia
- kémia
- történelem (9. évfolyamtól)
- angol, ill. német (első idegen nyelv 9. évfolyamtól)
- angol, német, orosz, francia (második idegen nyelv 9. évfolyamtól)

négy évfolyamos gimnázium – nyelvi emelt szintű képzés:

- angol, ill. német nyelv (első idegen nyelv – 9-12. évfolyam)
- matematika (11-12. évfolyam)
- történelem (9-11. évfolyam)

négy évfolyamos gimnázium – általános tantervű osztály:

- angol, ill. német nyelv (első idegen nyelv – 9-12. évfolyam)
- matematika (10-11-12. évfolyam)
- történelem (9-10. és 12. évfolyam)

□ *a csoportbontás, amely homogén csoportok kialakítását is szolgálja:*

- matematika
- idegen nyelvek
- digitális kultúra

□ *külföldi testvériskolai kapcsolatok ápolása:*

- nyelvgyakorlás
- közös projektek feldolgozása

□ *a tanórai differenciálás*

□ *tanulmányi kirándulások*

Kötelezően választható tanórai foglalkozások:

□ *az emelt szintű érettségire és egyetemi, főiskolai tanulmányokra készítene fel az érettségire felkészítő órák:*

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- hittan
- matematika
- fizika
- kémia
- biológia

- földrajz
- angol / német / orosz / francia
- digitális kultúra
- mozgóképkultúra- és médiaismeret
- testnevelés
- vizuális kultúra
- ének-zene

A tanórán kívüli foglalkozások segítik:

- **kiegészítő ismeretek átadását, korszerű képességek elmélyítését:**
 - nyelvvizsgára felkészítő foglalkozások,
 - versenyekre felkészítő foglalkozások,
 - érdeklődési körök, szakkörök.
- **művészi képességek kibontakoztatását:**
 - énekkar
 - irodalmi színpad
 - média szakkör
- **a versenysportot, az utánpótlás nevelését segítik:**
 - diáksportegyesületi tevékenység

Iskolai könyvtár

Segíti az egyéni felkészülést, a szakirodalomban való elmélyülést, valamint az Internet felhasználását az ismeretek elmélyítésére, bővítésére, gyakorlására.

II. 6. 3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában való közreműködés; a gyermekek, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszüntetése minden pedagógus törvényben előírt kötelessége. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt, és szoros együttműködést feltételez a családdal, a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel és szakemberekkel.

Iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását gyermek- és ifjúságvédelmi támogató koordinálja. Az ifjúságvédelmi támogató szorosan együttműködik a tantestület tagjaival (szaktanárokkal), az osztályfőnökkel, a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal.

Az iskolai gyermekvédelem célja a gyermekek, tanulók hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

A megelőzés során célunk a fiatalokra ható káros hatások megelőzése, elhárítása, enyhítése, amelyek az egészséges személyiségfejlődést megzavarják vagy meggátolják.

A veszélyeztető körülmények feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.

Az osztályfőnökök és szaktanárok ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- a tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése,
- a tanulmányi munka romlása esetén a visszaesés hátterében lévő okok feltárása,
- fokozott törődés a problémás tanulókkal (körülmények feltárása, veszélyhelyzetek megelőzése),
- a rendszeres iskolába járás folyamatos ellenőrzése, a jogszabályoknak megfelelő jelzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése,
- a veszélyeztetett, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet felmérése, jelzése,
- a veszélyeztetett, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- javaslattevés a rászoruló tanulók segítésére, támogatására,
- szükség esetén jellemzés készítése,
- egyéni bánásmód, szorongások oldása,
- a rászoruló tanuló felzárkóztatása,
- konzultáció kollégákkal, szülőkkel,
- tanácsadás a szülőknek.

II. 6. 4. Iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmet szolgáló tevékenysége

Kapcsolattartás:

- személyes beszélgetés a tanulóval, egyéni tanácsadás,
- együttműködés a szülőkkel, támogatásuk megnyerése,
- konzultáció, tanácsadás a családtagoknak,
- fogadóóra tartása,
- rendhagyó szülői értekezlet,
- előadások tartása meghívott szakemberekkel szülői értekezleten (iskolai szinten),
- szükség esetén szakember bevonása,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálatokkal, egyéb szervekkel.

Pedagógiai eljárások a hátrányok leküzdésére

Tanítási órán:

- indulási hátrányok csökkentése,
- segítő kapcsolat megteremtése, személyes beszélgetések,
- differenciált oktatás,
- az egyéni képességek kibontakoztatására való törekvés,
- az egyéni képességek figyelembevételével fejlesztő feladatok adása,
- bizalmat erősítő, megfelelő légkör a tanítási órákon,
- megfelelő motiváció,
- tanulási módszerek megismertetése,
- tanítást segítő eszközök (IKT-eszközök, iskolai könyvtár, stb.) hatékonyabb bevonása,
- családi életre való nevelés,
- pályaválasztás, továbbtanulás segítése, irányítása.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Tanítási órákon kívül:

- a felzárkóztatás formáinak igénybevétele (korrepetálás, érettségire történő felkészítés),
- tehetséggondozás (versenyeztetés, egyéni foglalkozás),
- tájékoztatás (tanácsadás a gyermekek, diákok jogairól, a gyermekvédelmi szolgáltatásokról),
- drogellenes-drogprevenációs tréningek, előadások szervezése,
- szabadidős, sport foglalkozások szervezése, szünidei programok (pályázati forrásból vagy alapítványi támogatással),
- önismereti, konfliktuskezelési tréningek lehetőségének felkutatása,
- kulturális fesztiválok
- hitéleti foglalkozások
- egészségvédő és mentálhigiénias programok szervezése,
- tanulószobai foglalkozás,
- rendszeres egészségügyi szűrővizsgálat (iskolaorvosi, fogászati).

Gyermekvédelmi hálózat igénybevételét segítő tevékenység:

- a veszélyeztetett helyzetű gyermekek nyilvántartásba vétele és jelzés a gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények felé,
- az igazolt és igazolatlan mulasztásokat figyelemmel kísérése (konzultáció a szülővel és a gyermekjóléti szolgálattal, a járási hivatal tájékoztatása),
- tájékoztatás a speciális segélyhívó számokról,
- közreműködés szakemberekkel, szükség szerint a rendőrséggel és az önkormányzattal,
- konzultáció az iskolaorvossal,
- a DÖK segítségének igénybevétele,
- a tanulók szociális helyzetének javítása érdekében segélyek, alapítványi támogatások, pályázatok felkutatása,
- önkormányzati szociális juttatások megszerzésében való közreműködés, tájékoztatás családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- tanulószoba biztosítása,
- kollégiumi elhelyezés kezdeményezése.

Pedagógiai eljárások:

- a tanuló érdekeltté tétele a tanulásban,
- speciális közösségi és szabadidős fejlesztő foglalkozások,
- iskolai rendezvényeken való aktív részvétel (szereplések),
- szünidei programok, táborozási, üdültetési lehetőségek felkutatása,
- a tanuló aktivitásának növelése az IDB-ben, a hitéleti tevékenységben
- szükség szerinti felzárkóztató foglalkozások.

A veszélyeztetettség tünetei

Külső megjelenésben:

- beteges sápadtság, véznaság, fejletlenség, aluszékonyság,

- étvágytalanság, kiéhezettség, túl mohó táplálkozás, túltápláltság,
- elhanyagolt külső, ápoltság és tisztaság hiánya,
- az öltözet fogyatékosága, helytelensége.

Beszédében:

- hibás beszéd (selypítés, dadogás, hadarás, kapkodás),
- goromba, drasztikus, trágár kifejezések használata,
- hangoskodás, nagyzolás,
- túlzott hallgatagság, zárkózottság,
- fantáziálás,
- hazudozás.

Mozgásában:

- nyugtalan, túl élénk, szertelen,
- nincs korának megfelelő mozgásigénye,
- fáradékony, lusta,
- izomrángásai vannak, végtagjai reszketnek,
- rágja a körmét, szopja az ujját,
- bevizel,
- érintésre riadtan elugrik, megriad.

Érdeklődésében:

- semmi sem érdekli, közömbös,
- figyelme szétszórt, hosszabb koncentrálásra képtelen.

Társaihoz és a közösséghez való viszonyulásában:

- félszeg, szorongó, túlérzékeny, visszahúzódó, szomorú,
- könnyen ingerelhető, indulatos, agresszív, durva,
- hangadó a rosszban, destruktív,
- befolyásolható, árulkodós.

Foglalkozásokon:

- figyelmetlen, fáradékony, gyakran rendetlen,
- teljesítményei alatta maradnak képességeinek, ingadozóak,
- gátlásos, nincs önbizalma, amit tud, azt nem képes visszaadni.

Felnőttekkel kapcsolatos magatartása:

- bizalmatlan, nem őszinte,

- meghunyászkodó,
- tiszteletlen, dacos.

A veszélyeztetettség legfőbb kategóriái és tünetei

Környezeti okok:

- A család szerkezetének megváltozása, az ezzel kapcsolatos konfliktusok hatása a gyerekekre
- Nevelési hiányosságok
- Brutalitás
- Kényeztetés
- Erkölcstelen családi környezet
- Italozás a családban

A gyermek személyiségéből eredő veszélyeztető okok:

- Értelmi, érzelmi elmaradottság
- Szociális visszamaradottság
- Gátlásosság
- Fokozott agresszivitás
- Kóros hazudozás
- Túlmozgékonyosság

Anyagi okok miatt veszélyeztetett gyerekek:

- A szülők önhibájukon kívül alacsony jövedelműek
- Rokkantnyugdíjasok
- A családban sok a gyerek

Egészségügyi okok miatt veszélyeztetett gyerekek:

- Veszélyeztetett betegek (cukorbeteg, szívbeteg gyerekek)
- A családban elme- vagy idegbeteg van
- Súlyos látási, hallási vagy mozgásszervi fogyatékos áll fenn
- Súlyosan beszédhibás, de értelmileg ép

II. 6. 5. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, a tanuló tanulási nehézséggel küzd a szakértői bizottság dönt.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény a nevelési-oktatási intézmények számára célként határozza meg az egyéni bánásmódra való törekvést, a társadalmi leszakadás megakadályozását.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladat, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

A tanulási kudarc okai:

- családi válsághelyzet (szülő halála, válás),
- deviancia a családban (alkoholizmus, agresszivitás, börtön),
- két inaktív szülő (munkanélküliség),
- szülők alacsony iskolázottsága, szakképzetlensége,
- hátrányos térségben lévő lakóhely,
- ingerszegény környezet,
- tartós betegség,
- alacsony jövedelemszint, szegénység,
- érzelmi hiány, szeretetlenség, a szülő nemtörődömsége.

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók leggyakoribb viselkedési tünetei:

- hiperaktivitás,
- szorongásos magatartás,
- térlátás nehézségei (jobb-bal tévesztése, betűk felcserélése),
- mozgáskoordináció zavarai,
- a nyelvi működés zavarai (diszlexia, diszgráfia),
- antiszociális cselekedetek,
- alacsony önértékelés,
- emlékezés zavarok,
- a logikus gondolkodás problémái,
- a spontán kíváncsiság hiánya.

Nem minden viselkedési rendellenesség háttérben húzódik meg ugyanakkor tanulási nehézség. Ezért mindig az adott eset elemzése dönti el, hogy melyik tényező a felelős.

II. 6. 6. A szociális hátrányokat enyhítő tevékenység

Vannak tanulóink, akik olyan anyagi helyzetbe kerülnek, mely az egészséges testi fejlődésüket, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az iskola életében fontos feladat az esélyek kiegyenlítése, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése. A segítségre szorulóknak elsősorban az alacsony jövedelmű, a munkanélküli, valamint a szociális ellátásban részesülő szülők gyermekei.

A szociális hátrányokkal küzdő tanulók felderítése nem mindig könnyű. A gyermekek nem szívesen vallanak az otthoni szegénységről, néha egyenesen titkolják, félnek társaik lenézésétől. Az osztályfőnökök és a hitéleti igazgatóhelyettes egy-egy induló osztály esetében feltérképezik az új növendékek családi hátterét a családlátogatás keretében. Az általuk összegyűjtött információk alapján segítjük a gyermeket az iskolai pályafutása idején.

Az osztályfőnök feladata a tanuló sorsának további nyomon követése.

Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

- a nevelők segítő, személyes kapcsolattartás a rászoruló tanulókkal,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, szülői értekezlet stb.),

- a tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport, páros, individuális munkaforma),
- csoportbontás,
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- tanulószoba,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- rendezetlen családi helyzet esetén kollégiumi elhelyezés,
- felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások, pályázati, alapítványi támogatások elnyerésének lehetőségeiről,
- továbbtanulást segítő pályázatok továbbítása a koordináló szervekhez (pl: Bursa Hungarica, Esélyt a tanulásra, Útravaló – Út az érettséghez),
- szoros kapcsolat a polgármesteri és járási hivatallal és a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- ingyenes, illetve kedvezményes táborok, mozi-, színház-, múzeumlátogatás lehetőségének felkutatása a rászoruló tanulóknak.

II. 6. 7. Képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

- A tanulók szociális helyzetéből eredő hátrányok ellensúlyozása céljából a jogszabályoknak megfelelően az iskola képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanulók tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.
- A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében – a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva – biztosítja az iskola
 - a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
 - a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
 - a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott iskolai tagozaton, osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakvélemény megállapította, hogy kizárólag a többi tanulótól elkülönítetten oktathatóak, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

II. 6. 8. A hátrányok kezelése, az esélyegyenlőség biztosítása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13. pontja szerint kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

- a különleges bánásmódot igénylő
- a sajátos nevelési igényű
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és
- a kiemelten tehetséges tanuló.

Az osztályfőnökök igyekeznek feltérképezni a kiemelt figyelmet igénylő tanulókat, részben saját maguk biztosítják a hátrányok csökkentését, a tehetség kibontakoztatását, másrészt felhívják az intézményvezetés és a szaktanárok figyelmét a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra, akik a saját lehetőségeiknek megfelelően biztosítják a hátrányok kompenzálását, a tehetségek kibontakoztatását.

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 37. pontja értelmében *lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló*: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé. A Nkt. törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés 21. pontja értelmében a köznevelési információs rendszer részeként működtetett korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer célja, hogy a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése érdekében pedagógiai-szakmai támogatást nyújtson az érintett tanulók, pedagógusok, intézmények és fenntartók számára.

Az Nkt. vhr. 26/A. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az érintett nevelési-oktatási intézmény a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók adatait, valamint az alkalmazott intézkedéseket feladatellátási helyenként összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban évente két alkalommal, az adott tanév első félévére vonatkozóan február 10-éig, az adott tanév második félévére vonatkozóan június 30-áig továbbítja az Oktatási Hivatal számára.

Az adott jelentési időszakhoz kapcsolódó iskolai lemorzsolódás csökkentését célzó intézményi beavatkozások:

- megelőző (prevenciós) beavatkozás
- tanulmányi eredmény javítását célzó beavatkozás
- tanulói előrehaladást támogató tevékenység
- egyéni készség- és képességfejlesztés.

II. 7. A TANULÓNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

Diákönkormányzat

A tanulók, a diákkörök, a tanulók érdekeiknek képviselőit diákönkormányzatot hozhattak létre. Tevékenységük a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A tanulók jogait és kötelességeit a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 46. §-a tartalmazza.

A diákönkormányzat munkáját a diákmozgalmat segítő tanár koordinálja, aki a diákönkormányzat megbízása alapján – eljárhatnak a diákönkormányzat képviselőiben is.

A diákönkormányzat dönt saját működése rendjéről.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit.

A diákönkormányzat alulról építkezik. Az osztályok a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának megfelelően minden tanév elején osztály-diákbizottságokat választanak. A bizottságok alkotják az iskolai diákönkormányzatot.

Az iskolai diákönkormányzat élén az iskolai diákbizottság áll, melynek munkáját a diákparlament által választott titkárok fogják össze.

Az IDB működését, az iskolavezetőséggel való kapcsolattartás rendjét az intézmény, illetve a diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt, a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt, az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor, a házirend elfogadása előtt.

II. 8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

II. 8. 1. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógusok együttműködése

Célunk a tanulók személyiségének, tudásának fejlesztése, amely a nevelés két alapvető közösségének – a család, szülők és az iskola, pedagógusok – koordinált, aktív együttműködésén alapszik. Az együttműködés a szülőkkel, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért elengedhetetlen a szülők és a pedagógusok közötti kölcsönös tapasztalatcsere, az eredményes együttműködés. A tanári közösség és a szülők közötti munkakapcsolat elősegíti a tanulók fejlődését és az iskola hagyományainak ápolását, a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben (72-73. §) és a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltakon alapszik.

Az együttműködés résztvevői:

- ***tanuló és a szülő***

A tanuló nevelését a szülők kezdik meg és teremtik meg az egészséges testi és pszichikai fejlődés feltételeit a családban. A szülők segítik a család keretében a gyermeket az első közösségi beilleszkedésben, a családi élet szokásrendjében, itt sajátítja el a gyermek a társas érintkezés szabályait és szokásait, formálódik viszonya a felnőttekhez, szerzi első esztétikai élményeit.

- ***szülő és a pedagógus***

A szülői nevelést folytatják, illetve kiegészítik a pedagógusok. Hogy ez a közös nevelés a tanuló érdekeit, fejlődését szolgálja, azonos elveken alapuljon, fontos a szülők és a pedagógusok összehangolt nevelői együttműködése. Az együttműködés, a kapcsolat kölcsönösen segíti a gyermekek alaposabb megismerését, tehát az ő érdeküket szolgálja. Az együttműködés nem lehet véletlen, alkalmoszerű vagy idényszerű. Csak akkor válhat eredményessé, ha átgondolt, tervszerű és szervezett.

Cél továbbá, hogy a szülők lássanak bele az iskolai munkába, a közösségi életbe és lehetőségeik, elfoglaltságuk függvényében vállaljanak részt benne azért, hogy folyamatosan nyomon követhessék gyermekük nevelésének, oktatásának alakulását.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselők útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével vagy az iskola igazgatótanácsával.

- ***tanuló és a pedagógus***

Minél szorosabb ez a kapcsolat, minél jobban ismeri a pedagógus a tanuló életkörülményeit, pszichikumát, szokásait, annál nagyobb mértékben tudja befolyásolni még azokat a hatásokat is, amelyek felett – közvetlenül – nincs hatalma. Tehát a személyiség megismerése, a fejlődési tendenciák pontos felfedezése az őszinte együttműködés alapja.

Cél a folyamatos, kiegyensúlyozott, feszültségmentes kapcsolatban az egyéni képességeknek megfelelő eredmények elérése, a személyiség kibontakoztatása a nevelő-oktató munkában.

Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség.

Az együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.

Az együttműködés eredménye a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés fórumai:

szülő és pedagógus

- SZMK értekezletei
- szülői értekezletek
- nyílt napok, fogadóórák
- egyéni kapcsolatfelvétel
- szülők részvétele az iskola és az osztályközösség életében (szervezés, előadások tartása, felügyelet kiránduláson, rendezvényen)
- diákcsere
- rendezvények
- szülő-tanár találkozó (pl. alapítványi bál)
- egyebek: elektronikus napló, levél, telefon útján való kapcsolattartás a tanuló előmeneteléről és magatartásáról
 - hirdetőtábla
 - az iskola honlapja

tanuló és pedagógus

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények
- egyéni beszélgetések
- diákönkormányzat, diákgyűlés
- kérdőívek, vizsgálatok

Az együttműködés területei:

szülő és pedagógus

- a tanulás irányítása
- személyiség- és közösségfejlesztő tevékenység koordinálása (pl. esztétikai nevelés, egészséges életmódra nevelés, kulturált viselkedés, a környezet védelme)
- pályaeorientáció, pályaválasztási tanácsadás
- szociális problémák felismerése, segítő-közreműködés
- családi nevelésben jelentkező nehézségek legyőzése
- közös rendezvények szervezése
- együttműködés az ifjúságvédelmi támogatóval

tanuló és pedagógus

- szakkörök támogatása
- IDB és ODB munkájának segítése
- segítség a szabadidő hasznos eltöltéséhez

Mit várunk a szülőktől?

- őszinte véleménynyilvánítást
- együttműködő magatartást, érdeklődő – segítő hozzáállást
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését
- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken
- ötletnyújtást az előadások témáihoz
- szponzori segítségnyújtást (alapítványok támogatása, iskolai rendezvények támogatása)

A továbbfejlesztés lehetőségei

- előadások szervezése (pszichológus, nevelési tanácsadó, egészségügyi szakember meghívásával)
- közös rendezvények körének bővítése
- közös kirándulások (színház, mozi, üzemlátogatás, osztálykirándulás).

II. 8. 2. Kapcsolattartás formái a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az intézmény elvárásait, kéréseit, eredményeit, közleményeit írásban és szóban juttatja el a meg-szólítottakhoz.

A Hajdúnánási Református Egyházközséget, mint fenntartót, a Hajdúnánás Városi Önkormányzatot folyamatosan írásban tájékoztatjuk:

- eredményeinkről,
- kéréseinkről.

A tantestületet írásban tájékoztatjuk:

- az iskola életét szabályozó dokumentumokról (SZMSZ; házirend, stb.),
- az éves munkarendről,
- helyettesítésekről,
- felügyeletről,
- vizsgarendről,
- hirdetőtáblán az iskolai élettel kapcsolatos rendezvényekről, versenyekről.

A szülők tájékoztatása írásban történik:

□ ***elektronikus naplón keresztül:***

- szülői értekezletek időpontjáról,
- fogadóórakról (2 héttel az esemény előtt),
- dícséretéről, elmarasztalásról,
- fegyelmi vétségéről,
- hiányzásról - a törvény előírásainak megfelelően,
- félévi eredményről,

□ ***levélben, illetve meghívókkal:***

- hiányzásról,
- egyéb iskolai rendezvényekről.

Az év végi eredményekről a bizonyítványban tájékoztatjuk a szülőket.

Szóbeli tájékoztatást kapnak a szülők:

- a tanévnyitó,
- a tanévzáró,
- a ballagási ünnepségeken,
- a szülői értekezleteken,
- a fogadóórákon
- a problémás esetekben szükség szerint a szülő, az osztályfőnök, a pszichológus, igazgató vagy a helyettese megbeszélésén,
- a szülői munkaközösség választmányi ülésén.

A szülőket tájékoztatják:

- az iskola igazgatója vagy az általa megbízott vezető,
- az osztályfőnökök,
- a szaktanárok.

A diákok írásbeli tájékoztatást kapnak az elektronikus naplón keresztül:

- az érdemjegyekről,
- dicséretéről, elmarasztalásáról,
- félévi munka eredményéről.

Az éves munkáról a bizonyítványban kapnak tájékoztatást.

Levélben és/vagy elektronikus naplón keresztül kapnak tájékoztatást a diákok:

- osztályozó - javító - különbözeti vizsgák időpontjáról,
- kérelemre, jogszabályok által biztosított lehetőségekről (egyéni tanrend, mentesség)
- a 18 éven felüli tanulók hiányzásukról és tanulmányi előmenetelükről.

Szóbeli tájékoztatás hangzik el a diákok részére:

- tanévnnyitó,
- tanévvzáró,
- ballagási ünnepségeken,
- a hétkezddő áhítaton,
- havonta egy alkalommal diákgyűlésen (15 perces szünetben),
- a diákparlamenten
- a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- szükség szerint iskolarádióon, diákújságon keresztül.

A tanulókat tájékoztatják:

- az iskola igazgatója,
- a diákönkormányzat felelős vezetője,
- az osztályfőnökök.

Egyéb tájékoztatási forma az iskola honlapja és a faliújságon elhelyezett hirdetések.

Iskolánk nyitott, jó kapcsolat kialakítására törekszik a tanulókkal, a szülőkkel, a partner intézményekkel (lásd SZMSZ).

II. 8. 3. Az iskola és külső közösségek kapcsolatai

- Szakmai kapcsolat, találkozók, versenyek a magyarországi egyházi (elsősorban református) és állami gimnáziumokkal (Debrecen, Hajdúböszörmény).
- Partnerintézményi kapcsolat a Debreceni Egyetemmel
- Nemzetközi kapcsolatok ápolása, diákcsere, szakmai programok cseréje, egyedi munkaprogramok (Neuenhagen-Németország, Japán, Nagyenyed).
- Beiskolázási szülői értekezletek, nyílt napok, versenyek, munkaközösségek együttműködése (általános iskolák).
- Kőrösi Alapítványi Bál (Szülői Munkaközösség és az iskola rendezésében).
- Farsang (Szülői Munkaközösség segítségével).

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

- Előadások, továbbképzések (Szülői Munkaközösség, Református Pedagógiai Intézet).
- Rendezvények, programok kölcsönös látogatása, szervezés segítése (Kéky Lajos Városi Művelődési Központ és Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény).
- Részvétel és közreműködés a város ünnepi rendezvényein (város napja, március 15., október 23., stb.).
- Versenyek, rendezvények, akciók, képzések, versenyek (pl. Vöröskereszt Hajdúnánási Szervezete).
- Osztályfőnökök segítése, bemutatók szervezése, versenyek (pl. Városi Rendőrkapitányság).
- Végzős diákok tájékoztatása, segítése, képzések (Hajdú-Bihar Vármegye Kormányhivatal Hajdúnánási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály)
- Együttműködési megállapodás az iskolai Közösségi Szolgálat teljesítéséhez különböző szervezetekkel
- Képzések, konzultáció (Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat).
- Hallgatók fogadása (Debreceni Egyetem, Debreceni Református Hittudományi Egyetem)
- Iskolai rendezvények látogatása, támogatás (iskolánk mecénásai).

III. OKTATÁSI PROGRAM

*„Boldog az az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
és az az ember, aki értelmet kap.”
/Példabeszédek 3,13/*

III. 1. BEVEZETÉS

Négy évfolyamos gimnázium

A nagy múltú iskola, a sokéves hagyományoknak megfelelően továbbra is a gimnázium kettős funkciójának magas szintű megvalósítására törekszik:

- általános műveltség megalapozása,
- felkészítés érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányokra, illetve munkába állásra.

A négy évfolyamos gimnáziumban az nevelő-oktató munka:

- angol-német emelt szintű és
- általános tantervű osztályban folyik.

A négy évfolyamos **angol-német emelt szintű képzés** tantervében azokat az értékeket kell a kerettanterv követelményének figyelembevételével megjeleníteni, amelyeket az általános és a speciális tantervű osztály működése során szereztünk. Így elsőbbséget kap továbbra is az angol és a német nyelv tanítása – a középfokú állami nyelvvizsgára való felkészítés.

A kettős funkció kiteljesítése elválaszthatatlan a személyiségfejlesztés, az önismeret és a pályaismeret megalapozásától, fejlesztésétől, továbbá kiemelt feladat a tehetséggondozás.

Az **általános tantervű gimnáziumi osztály** orientációs bővítését indokolja a szülők és diákok részéről jelentkező igény, mely a pénzügyi és gazdasági nevelés, valamint a családi életre nevelés olyan, a mindennapi életben közvetlenül hasznosítható ismereteket és készségeket közvetít, amelyek hozzájárulnak a tanulók felelős, önálló életvezetéséhez.

Ezt a képzést azoknak ajánljuk:

- akiknek még nincs kiforrott elképzelésük későbbi pályájukat illetően, de terveik között szerepel az egyetemen, főiskolán való továbbtanulás,
- akik egyik tantárgy iránt sem kötelezték még el magukat,
- akiket minden közismereti tárgy egyformán érdekel és középiskolai tanulmányaik kezdetén egyik mellett sem akarják elkötelezni magukat,
- akik a későbbi szakma tanulás érdekében érettségi vizsgát kívánnak tenni

A Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez *Gazdasági és pénzügyi kultúra II. 9–10. évfolyam és a Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek 11–12. évfolyam, ill. a Családi életre nevelés 9–12. évfolyam* kerettantervek lehetővé teszik, hogy a tanulók a középiskolai évek végére tudatosabb, felelősségteljesebb és a társadalmi kihívásokra felkészültebb fiatal felnőttekké váljanak.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Hat évfolyamos gimnázium

2007-ben a fenntartó megbízásából sor került Hajdúnánás oktatási intézményeinek felül vizsgálatára. A szakértői vélemény javasolja a **nyolcosztályos gimnáziumi képzés** kifutó rendszerben történő megszüntetését, ugyanakkor támogatja a **hat évfolyamos gimnáziumi képzést**. A 2008/2009-es tanévre történő beiskolázás során a gimnáziumi képzés keretében meghirdettük a hat évfolyamos gimnáziumi képzést, ahol kiemelt helyet kapott a matematika és a biológia oktatása.

Felnőttoktatás

A felnőttek középiskolájában cél a nyolc általános iskolai, de főleg a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkező hallgatók érettségi vizsgára való felkészítése, a tehetségesebb, szorgalmasabb tanulók továbbtanulásának segítése.

Függetlenül a képzés rendjétől a felnőttoktatás feladata továbbá:

- az előző ismertek hiányosságának felmérése, hiánypótlás,
- az általános műveltség kiterjesztése, elmélyítése,
- a későn érő, szakmával rendelkező fiataloknak a továbbfejlődés lehetőségének biztosítása,
- az önművelés elősegítése és fejlesztése,
- felkészítés a munkaerő piacon történő jobb önérvényesítésre.

Az oktatás igazodik a tanulók munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, meglévő ismereteihez és életkorához. Felvételt nyerhetnek a tizenhatodik életévüket betöltők.

Az oktatás megszervezhető a nappali oktatás munkarendje, továbbá esti, levelező munkarend szerint.

Nappali oktatás munkarendje szerint azok részére szervezhető meg az oktatás, akik nem kizárólag felnőttoktatásban vehetnek részt. A nappali oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább kilencven százalékát el kell érnie.

Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát, levelező oktatás esetében legalább tíz százalékát el kell érnie.

Ha a tanítást nem a nappali oktatás munkarendje szerint szervezik, a tanév rendjében meghatározott tanítási napot az egyéni felkészülés keretében tanulásra fordított – az iskola által előírt – napokkal együtt kell számítani, és nem kell alkalmazni az ötnapos tanítási hétre vonatkozó rendelkezéseket.

III. 2. HAT ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI KÉPZÉS

„A természettudományos és a humán kultúra egységének megértésére, ami az igazi kulturáltságot jelenti, a természettudományokkal foglalkozóknak van potenciális előnye.”

(Gyarmati István)

Iskolánk a tehetséggondozást felvállalva 2008. szeptember 1-jétől átgondolt és alapos előkészítő munka után kívánja indítani a hat évfolyamos gimnáziumi oktatási formát. A hatosztályos képzésnek kellően rugalmasnak kell lenni ahhoz, hogy a folyamatosan változó feltételeknek megfeleljen, és a színvonalát megőrizze a jelenleg is működő, 2008 szeptemberétől fokozatosan kifutó nyolcosztályos képzésnek.

A nyolc évfolyamos gimnázium indítása előtt tagozatos gimnáziumi osztályok működtek (pl.: matematika, fizika), melynek rangját mutatta a szomszédos megyékből is hozzánk jelentkező tehetséges tanulók nagy száma, a térségből hozzánk valamikor diákként tanulni járt szülők ma is azt a kiemelkedő iskolát várják és keresik Hajdúnánáson, és reméljük, velünk közösen ezt az elkövetkezendő években is megtalálják.

Diákjaink 12 és 18 éves koruk között tanulnak nálunk. Ez a hat év a serdülőkor egészét átfogja, és alkalmas arra, hogy egy iskolai közösségben élje át a gyerek a legnehezebb időszakot, a kamaszkort. A gyermekeik jövőjéről gondoskodni kívánó szülők - teljes joggal - abból indulnak ki, hogy minél előbb jut a gyerek egy vélhetően magas oktatási színvonalú, öt hosszú ideig megtartó iskolába, annál eredményesebb a felkészülése a felsőfokú továbbtanulásra, a jövőendő életpályára.

A hat évfolyamos gimnázium nevelési-oktatási koncepciójának lényege a minden diák számára kötelező egységes alap- és az azt kiegészítő egyéni választáson alapuló kiegészítő képzés, párhuzamos, egymást kiegészítő megvalósítása. Az első két év az alkalmazkodás, a beilleszkedés, a második két év az intenzív tanítás-tanulás ideje, felkészülés a „tantárgyi specializációra”. A harmadik két év a differenciált egyéni képzés időszaka.

A kötelező egységes képzés a 7-10. évfolyamon minden tanuló számára biztosítja az ismereteknek és a kompetenciáknak azt a szintjét humán és reál tárgyakból, mely szükséges a sikeres érettségi-felvételi letételéhez. Az ehhez vezető módszerek, a hagyományos gimnáziumi oktatáshoz viszonyítva eltérők, rugalmasabbak, a tantárgyak heti óraszámja változhat, s a csoportbontások, nem kell, hogy kövessék az osztályszerkezetet. A kötelező iskolai képzéstől nem várhatjuk el, hogy befejezett, lezárt tudást nyújtson, hanem a kulcskompetenciák, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázateértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése. A kulcskompetenciák: a tanulás kompetenciái, a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi), a digitális kompetenciák, a matematikai, gondolkodási kompetenciák, a személyes és társas kapcsolati kompetenciák, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái, munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium

Pedagógiai Programja

- A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység.
- A szülők számára vonzó perspektívát jelenthet, hogy gyerekeik „átlagos” képességű osztálytársaik köréből kiemelkedve, minél korábban magasabb követelményeket támaztató középiskolába kerüljenek, ahol a képességeiknek megfelelő gyorsabb tempóban és eredményesebben sajátítják el a tananyagot. A szülők szívesen látják ebben a gimnáziumban gyermekeiket, mivel a megfelelő terhelés, a tehetségigéretű gyerekek csoportjában biztosabbnak ítélik a majdani felsőfokú továbbtanulás esélyeit. A hat évfolyamos gimnáziumba általában a tanulásra jól motivált gyerekek jelentkeznek. Az inspiratív szellemű tanulói csoportokban gyorsabban fejlődik ki a céltudatosság, a versenyképesség.
- A gyermek fejlődés-lélektani állapota 12 éves korban lényegesen stabilabb, mint a kamaszkor problémáival nehezített 14 éves pszichikuma. Az iskolaváltás szempontjából ez az időpont az optimális. A gyermekek többségénél 12 éves korra alakul ki az önálló tanulás magasabb fokát biztosító absztrakciós készség, az érdeklődés motivációra képes szintje. Még érdeklődő, tanulékony, hajlamos elfogadni a felnőttek irányítását. Ekkor kezd tudatosan különbséget tenni a jó és a rossz között, ekkor alakul ki a viszonylagos emberismerete, érdeklődéssel fordul a realitások felé.
- A hat évfolyamos forma jól igazodik az európai iskolaszervezetekhez. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk még inkább megteremti annak - a már napjainkban is létező - gyakorlatnak a lehetőségét, hogy tanulóink egy-egy tanévet külföldi iskolában töltsenek, majd nyelvtudásban, európai ismeretekben megerősödve térjenek vissza és fejezzék be nálunk tanulmányaikat.
- A kor szerkezetéhez, a 6 évfolyamos alapképzés és a 6 évfolyamos gimnázium képzési rendszere illeszkedik a legjobban.
- A hozzánk kerülő kisdíákok egy része már tizenkét éves, tehát már érett és alkalmas az iskolaváltoztatásra.
- Az intenzívebb, koncentráltabb középiskolai tanulói és tanítási módszerek hatékonyabb fejlődést tesznek lehetővé számukra. Jogosultságát a társadalmi szükséglet igazolja, cél a tehetséges tanulók természettudományi képzésének megalapozása.
- A hatosztályos gimnáziumi képzés szelektív, mely azt jelenti, hogy olyan díákok jelentkezését várjuk, akik az általános iskolában kiváló eredményeket értek el, természettudományos terület iránt különleges érdeklődést mutatnak, és majdan egyetemen, főiskolán szeretnének továbbtanulni.
- A tanulók felvétele az általános iskolában elért eredmény alapján történik, emellett a hatosztályos képzést választók a jelentkezők számától függően (túljelentkezés esetén) felvételi elbeszélgetésen vehetnek részt.
- A képzés alapvető feladata megegyezik a négy évfolyamos gimnáziuméval, de a 7-8. évfolyamon kiemelt szerepet kap a matematika és a természettudományos tárgyak megalapozása, a versenyek előkészítése. A matematika és a biológia emelt szinten történő tanítását kívánjuk előkészíteni a kilencedik évfolyamra úgy, hogy különbözeti vizsga nélkül be lehessen kapcsolódni azoknak, akik csak nyolcadik után kívánnak matematikából vagy biológiából emelt szintű képzésre jelentkezni az általános iskolákból. Az emelt szintű történelemoktatás 9. évfolyamtól kezdődik.
- Azoknak a tanítványainknak, akik bármilyen okból vissza kívánnak lépni a hat évfolyamos képzésből, biztosítjuk az átlépést a négy évfolyamos osztályokba.
- A hat évfolyamos gimnázium olyan általánosan művelő középiskola, amely az általános iskola első hat évének nevelési és oktatási eredményeire építve - a legmagasabb színvonalú oktatásban, a szigorú követelmények mellett a hat tanév vertikumában arra törekszik, hogy a végzős díákok:

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

- széles általános műveltséggel és ismeretekkel rendelkezzenek;
- legyenek képesek ismereteiket alkotó módon alkalmazni, legyenek gyakorlatiasak;
- a gyorsan változó világunkban tudjanak könnyen alkalmazkodni szakmailag és emberileg egyaránt;
- az értékek között tudjanak helyesen, gyorsan eligazodni;
- a kihívások megválaszolásához legyenek meg ismereteik, készségeik;
- ismerjék és becsüljék meg a demokratikus társadalom szabályait;
- kötődés a nemzethez és a szülőföldhöz, illetve azok hagyományainak ismerete, ápolása;
- az elvi tudásuk és emberi kvalitásaik révén legyenek alkalmasak a pozitív emberi kapcsolatok teremtésére, szakmai ismereteik révén pedig Európában bárhol legyenek képesek munkavégzésre;
- vállalják tudatosan az európai és magyar kulturális örökségeket, és legyen közösségi felelősségtudatuk.

A fentiek megvalósításához a nevelőtestület részéről hat év egységes pedagógiai gyakorlat és következetes, a képzés oktatási-nevelési céljainak és feladatainak megvalósítása szükséges.

A HAT ÉVFOLYAMOS KÉPZÉS SZAKASZAI

A hat évfolyamos gimnázium két, egymással szoros kapcsolatban lévő és átnyúló szakaszt foglal magába. (2 + 4)

- **7-8. évfolyam: alapozó szakasz: előkészítés, szintre hozás**
- **9-12. évfolyam: orientáló, irányítási szakasz**

Alapozó szakasz előkészítés, szintre hozás (7-8. évfolyam)

Ebben az időszakban (13-14 éves korosztály) az általános iskola első hat évének nevelési-oktatási eredményeire építve stabil műveltségi, neveltségi alapszintek, természettudományos alapkészségek kialakítása történik.

A képzés szempontjából ez a legfontosabb, a további munka eredményességét tekintve a leginkább meghatározó. Az általános iskolából átlépő „kisgimnazista” megismeri a gimnázium normáit és tevékenység-rendszerét, a középiskolás létformát. Beilleszkedik az osztály- és csoportközösségekbe. A tudatos és eredményes tanulás módszertanának megismertetésével olyan képességeket fejlesztünk ki, amelyek birtokában könnyebben tudnak boldogulni a későbbi tanulásban. A diákok és szüleik megismerik a gimnázium céljait, elvárásait, szokásait és követelményrendszerét.

Az **alapozó szakasz** nevelő-oktató munkájában fontos követelmény, hogy a különböző általános iskolákból érkező tanulókat az előképzettségbeli, neveltségi eltéréseiben, lemaradásaiban szintre hozza, egyben kialakítsa az önálló tanulási szokásokat, munkarendet. Ebben nagy segítséget nyújt az osztályfőnök és a szülők jó együttműködése. Az előkészítő szakaszban a matematika kiemelt oktatására kerül a hangsúly.

Az első két évben cél, hogy a tanulók alapozó képzést kapjanak minden tantárgyból, ezzel elősegítve a következő képzési szakaszban az oktatott műveltségi elemek, készség-szintek egymásra építhetőségét.

A 12 éves gyermek pubertás szakasza rendkívül ellentmondásos, sokszínű és változékony. Alapvető tevékenység ebben a korban a tanulás. A különböző kedvtelések, szabad foglalkozások a gyerek érdeklődését fejlesztik, önképzését erősítik.

Érdeklődés ebben a korban kifejezetten a külvilágra irányul, a felfedezés, megismerés vágya mozgatja a gyermeket. Az új ismeretek, készségek nyomán megerősödik az önálló vállalkozásokra, sőt kalandokra irányuló motiváció a gyermekben. Ebben a korban alakul ki az egyéni érdeklődési irány, amely befolyásolja későbbi fejlődését – esetleges pályaválasztását.

Ebben a korban még élesen elkülönül a fiúk és a lányok főbb érdeklődési és tevékenységi területe. Egészeben véve azt mondhatjuk, hogy ebben a fejlődési szakaszban a gyerek egész motivációs rendszere kiszélesedik, és egyben intenzívebbé válik.

Mindennapi munkánkat erre a sokoldalú motivációs bázisra építjük.

A gyerek minden iránt való nyitottsága, érdeklődése miatt tudatosan lehet a motivációs skálát erősíteni a szaktárgyakon belül.

Megkezdődik a szülőtől való érzelmi elválás. A kortársakhoz való viszonyban – a csoportképződés a jellemző.

A megismerő funkció kerül előtérbe. Az észlelés és emlékezés fejlődése erősödik. Ekkor alakul ki az elvont, fogalmi gondolkodás. A megismerés részfunkciói nem önállóan fejlődnek, hanem szoros kölcsönhatásban egymással és a személyiség egész fejlődésével.

A pedagógusnak ismernie kell a tanuló egyéni sajátosságait, hogy hatékonyan alakíthassa tanulási készségeit. A tanulásmódszertanra hangsúlyt kell fektetnünk.

A tanulásmódszertan lehetőségeit kihasználva az alapkövetelményt kell elsajátíttatni a tanulókkal, miközben az életkori sajátosságokat figyelembe kell venni, úgy, hogy a természettudományos képzésnek jó alapot nyújtson a következő évekre.

A kommunikációs készség kialakításában kiemelt fontosságú tantárgy a magyar nyelv és irodalom. Idegen nyelv tanítása ebben az időszakban egy nyelvből folyik, melyet a diákok választanak meg. Többnyire angol és német csoportok indulnak. A hozott előismeret alapján eltérő szintű nyelvi csoportokat alakítunk ki. A digitális kultúra tárgyból alapozás folyik, amely végén minden diáknak eszközként kell használnia a személyi számítógépet.

Célszerű a 8. tanévet matematika, esetleg magyar alapozó vizsgával zárni, hogy lássuk munkánk eredményét és hozzászokjanak tanulóink a vizsgák légköréhez.

• ***Orientáló, irányítási szakasz (9-12. évfolyam)***

Feltűnő testi változások történnek, a személyiség is kiegyenlítetlen, a cselekvés időnként állhatatlan és célja ugrásszerűen változik. Az érzelmi élet a figyelem középpontjába kerül és jelentősen befolyásolja a cselekvést. Elsősorban nem a tárgyi érdeklődés dominál, hanem fokozatosan uralkodó lesz a személyi érdeklődés. A kifelé fordulást bizonyos fokú introvertált hajlam váltja fel. Ez hatással van a gondolkodásra és a cselekvésre. A fiúknál és a lányoknál a fejlődés gyorsasága eltérő. A lányok szellemi érettségben átmenetileg felülmúlják a fiúkat. A fantázia erősebben jelentkezik, mint a fejlődés korábbi fokain. Ez többnyire ábrándozásban és vágyálmokban nyilvánul meg. A gondolkodás absztraktabb és kevésbé szemléletes, mint eddig. Természetesen még gyakran követnek el hibát a következtető gondolkodásban. Ennek fő oka az elhamarkodott általánosítás, a gyenge gondolkodási ösztön, a koncentrációs gyengeség. Az önállóság fokozottabb igénylése, a saját vélemények és nézetek erősödése, valamint a serdülők kritikai készsége a családi kötelék fellazulását eredményezi.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

A következő fejlődési szakasz a pubertás. Az előző fázis zavara és diszharmóniája eltűnik. Felelősségtudatuk erősödik. Az önállóságra és az önmeghatározásra való törekvést elősegítik a külső életforma változásai. Elkezdődik a gyakorlati hivatásra való felkészülés. Majd kezdetét veszi az ifjúkor.

Három fő feladat:

- önállóan gondolkodó és felelősségtudattal cselekvő emberré váljanak,
- éretté váljanak a családalapításra,
- hivatást válasszanak.

Az ifjú mindig azokhoz a követelményekhez alkalmazkodik, amelyeket a környezete állít vele szemben. Az egykorúakkal való kapcsolatokban is nagy szerepet játszik mások magatartásának értékelése és személyiségének megítélése. Gondot fordítanak arra, hogy külsejüket megfelelően tűnő formára alakítsák. A serdülőkorban jelentkező imponálni akarás a legfőbb oka a külső megnyilvánulás és belső magatartás közti ellentmondásnak. Még bizonytalan, lassan nő bele a felnőtt magatartásba.

Ha a fiatakorúak - ma talán kifejezettebb, mint korábban - a jogosulatlan igényszint és az önkritikus magatartás kifejezett hiányának látszatát keltik, akkor arra kell törekedni, hogy kiderítsük, vajon ez a magatartás csak póz, az önvédelem egy formája, az átélt kisebbségi érzés kompenzációja-e, vagy esetleg a gyakori teljesítménybeli fogyatékoságok következménye. Ha észreveszik a szó és a tett közötti különbséget, csalódnak a felnőttekben. Általában ez a csalódás nemcsak az adott személyre vonatkozik, minden felnőttre kiterjesztik. A nevelőknek, pedagógusoknak figyelni kell arra, hogy nem keltik-e a tanulókkal szemben a tévedhetetlenség, abszolút követelményhűség és gáncsnélküliség benyomását. Az induktív-deduktív logikai megismerés további erősödése mellett megjelenik a hipotézisalkotás és a problémamegoldás képessége, vagyis az elméletekben való gondolkodás lehetősége és sajátossága. Az utolsó iskolai években az ifjak hivatásvágya többnyire tárgyilagos és megalapozott.

Ebben az időszakban (15-18 éves korosztály) a reálműveltség - tartalmak közvetítésére, feldolgozására kerül sor a helyi tantervek alapján. A négy tanév alatt a pályaaorientációt a szabad órák segítik.

A széleskörű általános műveltség megalapozását valamennyi szaktárgy (műveltségi terület) közös feladatának tekintjük.

Az emelt szintű érettségi bevezetésével összefüggésben, helyi tantervünkben – és a tanmenetekben – megjelennek azok a tantervi tartalmak, amelyek az új érettségi követelmény-rendszerre épülnek. Az idegen nyelvek tanításában kiemelt feladat az állami nyelvvizsgák megszerzése és minél több tanulóknak javasoljuk az előrehozott érettségi vizsgát. Az idegen nyelvek tanítása módot ad más népek kultúrájának megismerésére, kapcsolataink ápolására.

A digitális kultúra tantárgy keretében valamennyi tanulóknak tantervi anyagként tanulja az internet használatát, érvényesítését az önálló ismeretszerzésben.

A hatosztályos képzésben jó lehetőség nyílik az alapvető pedagógiai cél elérésére, hogy az ismeretek és az alapvető kompetenciák elsajátításában a tanulók érdeklődésére építsünk. Erre elsősorban a reáltárgyak tanításában nyílik tág lehetőség. A 9. és 10. évfolyamon a matematikából és biológiából, valamint történelem tárgyakból az érdeklődők szerint osztjuk meg csoportos oktatás keretében az osztályt, osztályokat. A cél elsősorban az elmélyültebb, alaposabb ismeretszerzés, a 11. évfolyamon,

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

az emelt szintű érettségre felkészítő, esedékes önálló tárgyválasztás előkészítése, és közvetve a pályaaorientáció.

A 9., 10. és 11. évfolyam végére tervezett vizsgák mérhetővé teszik a tanulmányi teljesítményt, és lehetővé teszik a tanuló számára, hogy hozzászokjon a vizsga légköréhez. Hasonló célt szolgál a hat évfolyamos képzés keretében a 8. év végi vizsga is. (ld. a pedagógiai program szerint) Ebben a szerkezetben kellő számú órát kívánunk adni a szabadon választható tantárgyak tanulására a 11. és 12. évfolyamon, biztosítva ezzel a jó képességű tanulóknak az emelt szintű érettségre – ami a jelenlegi felsőoktatási felvételi rendszerben egyben felvételi is – történő felkészülést.

A 11 – 12. évfolyam az egyéni célokhoz igazodó, differenciáló, az érettségi vizsgára, a továbbtanulásra és pályaválasztásra előkészítő szakasz. Továbbtanulási szándéka és érdeklődése alapján tantárgyakat választanak közép- vagy emelt szint megjelölésével. A tanuló köteles felkészülni és tudásáról számot adni a kötelező vizsgatárgyak, - magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv – legalább egy választott további tárgy követelményeiből. A felkészülésre biztosított órakeretek lehetővé teszik a célirányos és hatékony felkészülést az átlagos képességű tanulók részére is.

A hat évfolyamos gimnázium helyi tantervének készítésénél figyelembe vett alapelvek

- A nevelőtestület határozata értelmében **fenntartjuk az iskola képzési szerkezetét**; a kerettantervi rendelet alkalmazásával érvényesítjük a hat évfolyamos alapozó oktatás felmenő rendszerű bevezetését, szakmailag alapozott elemeit.
- A helyi tantervek elkészítése során megkülönböztetett figyelmet fordítunk a négy és hat évfolyamos gimnáziumi képzés közötti átjárhatóságra, elősegítve ezzel a legalább két évfolyamra átnyúló továbbtanulási orientációt.
- Érvényesítjük a gimnáziumi kerettanterv szerkezetének központi programját, vagyis a **tantárgyi szerkezetet** az alábbiak szerint strukturáljuk.
 - általánosan művelő tantárgyak
 - természettudományos tantárgyak
 - digitális kultúra
 - idegen nyelv
- A **tantárgyak elnevezésében** maradéktalanul érvényesítjük a kerettantervben rögzített tantárgyak nevét.
- Más iskolatípusból történő, tanulmányok közbeni **átvétel** során különbözeti vizsga vagy más pótlás révén biztosítjuk az érdeklődő tanulók iskolánkba kerülését.
- Az adott tanulócsoport szakmai profiljának megfelelő tantárgy(ak) óraszámát a **kerettantervi előírásokat meghaladó** mértékben állapítjuk meg és azokat a 7 – 12. évfolyam tantárgyi szerkezetében is megjelenítjük.
- A kerettantervi előírásoknál **magasabb óraszám**ban biztosítjuk a következő tantárgyak tananyagtartalmának közvetítését:
 - idegen nyelv (9 – 12. évfolyam)
 - matematika (9 – 12. évfolyam)
 - biológia (9 – 12. évfolyam)
 - történelem (9–12. évfolyam)
- A 11–12. évfolyamon a fakultatív órákat az **emelt szintű** érettségi vizsgára történő felkészítésre hasznosítjuk.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

III. 2. 1. A hat évfolyamos gimnáziumi képzés óratervei

Hat évfolyamos gimnáziumi osztály óraterve 7-12. évfolyam
2019/2020-es tanévtől - 2024/2025 tanévig

Tantárgyak		7.évf.	8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
magyar nyelv és irodalom		3+1	4	4 +1 (2+2*)	4 (3+1*)	4 (3+1*)	4 (3+1*)
I. idegen nyelv		3+1	3+1	3+1	3+2	3	3
II. idegen nyelv				3	3	3	3
matematika*	E	3+1 (4+1*)	3+2	3+2	3+2	3+2	3+3
				3	3	3+1	3+1
történelem*		2	2	2	2	3	3
	E			2+1	2+1	3	3
biológia*		2	1+1		2	2	2
	E			0+2	2+1	2+2	2+2
fizika		2	1	2	2	2	
kémia		1+1	2	2	2		
	bioE				2+1		
földrajz		1	2	2	2		
ének-zene		1	1	1	1		
vizuális kultúra		1	1	1	1		
Dráma és tánc/Mozgókép- kultúra és médiaismeret** (egy óra egész évben)				1			
Művészetek***						2 (1)	2 (1)
informatika		1	1	1+1	1		
életvitel, technika		1					1
hit-és erkölcsstan		2	2	2	2	2	2
testnevelés		5	5	5 (3+2)	5 (3+2)	5 (3+2)	5 (3+2)
osztályfőnöki		1	1	1	1	1	1
szabadon tervezhető órakeret		3	3	4	4	6	8
ebből érettségire felkészítő órák						3	4
rendelkezésre álló órakeret		33 (31+2H)	33	37	38	37	37

* A három tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

***11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Egyházi ének, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

Hat évfolyamos gimnáziumi osztály óraterve 7-12. évfolyam
2020/2021-es tanévtől a 2025/2026-os tanévig

Tantárgyak		7.évf.	8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
magyar nyelv és irodalom		3	3	3	4	4	4
I. idegen nyelv		3	3	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv				2	2	3	3
matematika*		3+2	3+2	3	3	3	3+1
	E			3+2	3+2	3+2	3+3
történelem*		2	2	2	2	3	3
	E			2+2	2+2	3+1	3+1
állampolgári ismeretek			1				1
biológia*		2	1+1	3	2		
	E			3+1	2+2	2	3
fizika		1	2	2	3	-	
kémia		1+1	2	1	2		
	bioE			1+1	2		
földrajz		2	1	2	1		
természettudomány						2	
digitális kultúra		1	1	2	1	2	
technika és tervezés		1					
testnevelés		5	5	3+2	3+2	3+2	3+2
közösségi nevelés (of-i)		1	1	1	1	1	1
ének-zene		1	1	1	1		
művészetek**						1	
egyházi ének**		0,5	0,5			1	
vizuális kultúra		1	1	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret							1
hit-és erkölcsstan		1+1	1+1	2	2	2	2
szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	2	4	5
érettségire felkészítő órák						4	4
maximális órakeret		30	30	34	34	34	34
emelt órakeret		2	2	2	2	2	2

*A három tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Egyházi ének, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

Hat évfolyamos gimnáziumi osztály óraterve 7-12. évfolyam
2024/2025-ös tanévtől felmenő rendszerben

Tantárgyak		7.évf.	8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
magyar nyelv és irodalom		3	3	3	4	4	4 +1
I. idegen nyelv		3	3	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv				2	2	3	3
matematika*		3+2	3+2	3	3	3	3+1
	E			3+2	3+2	3+2	3+3
történelem*		2	2	2	2	3	3
	E			2+2	2+2	3+1	3+1
állampolgári ismeretek			1				1
biológia*		2	1+1	3	2		
	E			3+1	2+2	2	3
fizika		1	2	2	3	-	
kémia		1+1	2	1	2		
	bioE			1+1	2		
földrajz		2	1	2	1		
természettudomány						2	
digitális kultúra		1	1	2	1	2	
technika és tervezés		1					
testnevelés		5	5	3+2	3+2	3+2	3+2
közösségi nevelés (of-i)		1	1	1	1	1	1
éneke-zene		1	1	1	1		
művészetek**						1	
egyházi ének		0,5	0,5			1	
vizuális kultúra		1	1	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret							1
hit-és erkölcsstan		1+1	1+1	2	2	2	2
szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	2	4	5
érettségire felkészítő órák						4	4
maximális órakeret		30	30	34	34	34	34
emelt órakeret		2	2	2	2	2	2
kötelező óraszám		28	28	32	32	30	29

*A három tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Egyházi ének, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

III. 3. NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI KÉPZÉS

A *négy évfolyamos gimnáziumban a nevelés és oktatás* a kilencedik évfolyamon kezdődik és a tizenkettedik évfolyamon fejeződik be. Az oktató – nevelő munka célja az általános műveltség kiterjesztése és elmélyítése, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra, valamint a munkába állásra történő felkészítés. A négy évfolyamos gimnáziumi képzés két nagy szakaszra oszto:

9-10. évfolyam - alapozó és orientáló szakasz

Jellemzői:

- az önismeret, önértékelés fejlesztése,
- helyes tanulási módszerek kialakítása,
- a kommunikációs készségek fejlesztése,
- a viselkedéskultúra fejlesztése,
- az általános műveltség megszilárdítása,
- iskolai kötődések kialakítása,
- a házirend megismerése, beilleszkedés az iskola rendjébe,
- az osztályközösség szervezése, helyes értékrendjének, igény szintjének kialakítása,
- felzárkózás,
- a továbbtanuláshoz szükséges érettségre felkészítő tantárgyak választása.

11-12. évfolyam – specializáló, az általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztási szakasz

Jellemzői:

- felkészülés a pályaválasztásra, a különböző foglalkozások, a felsőfokú intézmények, a továbbtanulás lehetőségeinek megismerése,
- felkészülés az érettségi vizsgákra, a továbbtanulásra,
- az eddig szerzett ismeretek tudatos rendszerezésére,
- törekvés a kultúra - és tudománytörténet egységes egészben való látására,
- családi életre nevelés,
- felkészülés a felnőtté válásra, a felnőttek társadalmába való beilleszkedésre,
- fokozott felelősségvállalás a szűkebb és tágabb környezetért (család, szülő, testvér, osztálytárs, iskolatárs),
- felkészülés az anyagi felelősségvállalásra.

A *szaktárgyi órák* a diákoknak nemcsak az elméleti ismereteket, hanem azok alkalmazásának lehetőségeit is közvetítik. Kiemelik a tantárgyak metszéspontjában elhelyezkedő közös tartalmakat. A tanulókat összefüggésben és rendszerben való gondolkodásra nevelik.

A szaktanárok és az osztályfőnökök egyaránt törekszenek a helyes *tanulási módszerek* kialakítására, hiszen fel kell készíteni a tanulókat az élethosszig tartó tanulásra, s arra, hogy a tudás a stabil értékek mellett mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket. Felkészítik a diákokat az információk korban való eligazodásra, az információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására.

Valamennyi pedagógus törekszik a tanulók *kommunikációs képességének* továbbfejlesztésére, az anyanyelv igényes használatának kialakítására, a tudásra épülő önálló vélemény kialakítására, az alternatívák felismerésére, mérlegelésére, valamint felelős döntésre ösztönzik a tanulókat.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Az *osztályfőnöki órák* témakörei között szerepel az önismeret, amely elősegíti az önbizalom, az alkalmazkodóképesség, a kudarcűrés, az együttműködéshez és konfliktuskezeléshez szükséges személyiségjegyek kialakítását.

A *nevelés* során kiemelt helyen áll a vallási, környezeti, az esztétikai, az egészséges életmódra történő nevelés, amely részben tanórákon, részben a mindennapi környezet személyiségformáló szerepével valósul meg.

A négy éves nevelő-oktató munka felkészíti a tanulókat:

- a felelős társadalmi magatartásra, az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára, a jogok és kötelességek összetartozásának elfogadására,
- a másik ember megbecsülésére,
- hogy felelősek saját munkájukért, cselekedeteikért, önmagukért, természeti – társadalmi környezetükért,
- cselekvő hazaszeretetre,
- nyitottságra más népek kultúrája és hagyományai iránt,
- az európai integrációs folyamatra, amely a kultúraváltás, a globalizáció jelenségeivel jár együtt, a nemzeti és európai identitástudat megerősítését teszi szükségessé,
- a folyamatosan változó világra, a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre.

A négy évfolyamos gimnázium angol-német emelt szintű osztályában az élő idegen nyelvek közül a *német* ill. az *angol nyelvet emelt szinten* tanítjuk.

Célunk, hogy diákjaink „B2” típusú középfokú *nyelvvizsgát szerezzenek*. Nyelvvizsgát tehetnek külső vizsgaközpontokban vagy helyben (DExaM vizsgaközpont), illetve emelt szintű érettségi vizsgaként.

Céljainkat indokolja:

Az iskolánkban éveken keresztül évfolyamonként egy osztállyal működő idegen nyelvi speciális tantervű osztály tanulói a negyedik év végére igen nagy számban szereztek „C” típusú középfokú állami nyelvvizsgát, ill. közülük néhányan felsőfokú állami nyelvvizsgát is.

Tantestületünk igen hamar megéreztette, hogy a mai, egyre nyitottabbá váló világunkban létkérdés a jól alkalmazható idegennyelv-tudás megszerzése. A diákokkal és a szülőkkel széles körben, különböző iskolai fórumokon tudatosítjuk, hogy a biztos nyelvtudás az előfeltétele:

- a munkába állásnak,
- a felsőfokú tanulmányoknak,
- más népek kultúrája és szokásai megismerésének,
- nemzeti értékeink átadásának,
- az egész személyiség fejlődésének.

Az angol-német emelt szintű négy évfolyamos gimnáziumi osztályba azok a diákok nyerhetnek felvételt, akik

- elfogadják angol, illetve német nyelvből az emelt szintű oktatást, valamint

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

- az 5., 6., 7. osztályos év végi és nyolcadik osztályos félévi magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelvi és fizika vagy biológia osztályzatuk alapján számított pontszámuk a legmagasabb, de négy egészes átlagnál nem alacsonyabb.

Az *általános tantervű négy évfolyamos gimnáziumi osztály* kiegészül pénzügyi, gazdasági és pszichológiai orientációval.

Célunk, hogy ezekkel a mindennapi életben közvetlenül hasznosítható ismeretek és készségek elsajátításával hozzájáruljunk a tanulók felelős, önálló életvezetéséhez.

Céljainkat indokolja:

A pénzügyi tudatosság kialakítása segíti a fiatalokat abban, hogy megalapozott döntéseket hozzanak a pénzkezeléssel, a munkavállalással, a fogyasztással és a jövőjük tervezésével kapcsolatban. A családi életre nevelés támogatja az egészséges emberi kapcsolatok, az együttműködés, a felelősségvállalás és a konfliktuskezelés képességének fejlődését. E területek fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók a középiskolai évek végére tudatosabb, felelősségteljesebb és a társadalmi kihívásokra felkészültebb fiatal felnőttekké váljanak.

Az *általános tantervű négy évfolyamos gimnáziumi osztályba azok a diákok nyerhetnek felvételt*, akik

- elfogadják az általános tantervű osztály óratervét, valamint
- az 5., 6., 7. osztályos év végi és nyolcadik osztályos félévi magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelvi és fizika vagy biológia osztályzatuk alapján számított pontszámuk a legmagasabb.

A *tizenegyedik évfolyamtól* diákjaink érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékuknak megfelelően kétszintű érettségi vizsgákra felkészítő csoportokba jelentkezhetnek, amelyek emeltszintű érettségire, felsőfokú tanulmányokra, illetve munkába állásra készítnek fel. Ekkor már az osztálykeret fellazul, ezeken az évfolyamokon, a csoportok a tanulók érdeklődése és képességei alapján szerveződhetnek.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

III. 3. 1. A négy évfolyamos gimnáziumi képzés óratervei

Négy évfolyamos gimnáziumi osztály óraterve
angol/német nyelvi emelt szintű képzés 9-12. évfolyam
2020/2021-es tanévtől a 2024/2025-ös tanévig

Tantárgyak	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
magyar nyelv és irodalom (csoportbontás igény szerint)	3	4	4	4
I. idegen nyelv	3+3	3+3	4+2	4+1
II. idegen nyelv	2	2	3	3
matematika	3	3	3	3+1
történelem	2	2	3+1	3
állampolgári ismeretek				1
biológia	3	2		
fizika	2	3		
kémia	1	2		
földrajz	2	1		
természettudomány			2	
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
közösségi nevelés (of-i)	1	1	1	1
művészetek*			1	
éneke-zene	1	1		
egyházi ének*			1	
vizuális kultúra	1	1		
mozgókép-kultúra és médiakismeret				1
hit-és erkölces	2	2	2	2
szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
érettségire felkészítő órák			4	4
emelt órakeret	2	2	2	2
maximális órakeret	34	34	34	34

* A 11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Éneke-zene, Egyházi ének, Vizualis kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiakismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

Négy évfolyamos gimnáziumi osztály óraterve
angol/német nyelvi emelt szintű képzés 9-12. évfolyam
a 2024/2025-ös tanévtől felmenő rendszerben

Tantárgyak	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I. idegen nyelv	3+2	3+2	4+1	4+1
II. idegen nyelv	2	2	3	3
matematika	3	3	3+1	3+1
történelem	2+1	2+1	3+1	3
állampolgári ismeretek				1
biológia	3	2		
fizika	2	3		
kémia	2	1		
földrajz	1	2		
természettudomány			2	
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
közösségi nevelés (of-i)	1	1	1	1
művészetek*			1	
ének-zene	1	1		
egyházi ének				1
vizuális kultúra	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret				1
hit-és erkölcsan	2	2	2	2
szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
érettségire felkészítő órák			4	4
emelt órakeret	2	2	2	2
maximális órakeret	34	34	34	34
kötelező óraszám	32	32	30	29

*11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizualis kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

** a közgazdasági és pénzügyi alapismeretek tantárgy választható 11-12. évfolyamon évfolyamon azoknak a tanulóknak, akik idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tettek

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI OSZTÁLY ÓRATERVE
ÁLTALÁNOS TANTERVŰ KÉPZÉS

9–12. évfolyam

2020/2021-es tanévtől a 2024/2025-ös tanévig

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
magyar nyelv és irodalom (csoportbontás)	3+1	4	4	4
I. idegen nyelv (csoportbontás)	3+1	4	4	4
II. idegen nyelv (csoportbontás)	2	2	3	3
matematika	3	3+1	3+1	3+1
történelem	2+1	2+1	3	3+1
állampolgári ismeretek				1
biológia – egészségtan	3	2		
fizika	2	3		
kémia	1	2		
földrajz	2	1		
természettudomány			2	
digitális kultúra (csoportbontás)**	2	1	2	2
testnevelés és sport	5	5	5	5
közösségi nevelés (of-i)	1	1	1	1
művészetek*			1	
ének-zene	1	1		
egyházi ének*			1	
vizuális kultúra	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret	-			1
hit-és erkölcsstan (etika)	2	2	2	2
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
érettségire felkészítő			4	4
maximális órakeret	34	34	34	34

*11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Egyházi ének, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

** Az emelt óraszámú informatika csoportba járók számára kötelező.

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI OSZTÁLY ÓRATERVE
ÁLTALÁNOS TANTERVŰ KÉPZÉS

9–12. évfolyam

a 2024/2025-ös tanévtől felmenő rendszerben

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4	4
I. idegen nyelv (csoportbontás)	3+1	4	4	4
II. idegen nyelv (csoportbontás)	2	2	3	3
matematika	3	3+1	3+1	3+1
történelem	2+1	2+1	3	3+1
állampolgári ismeretek				1
biológia – egészségtan	3	2		
fizika	2	3		
kémia	2	1		
földrajz	1	2		
természettudomány			2	
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés és sport	5	5	5	5
közösségi nevelés (of-i)	1	1	1	1
művészetek*			1	
ének-zene	1	1		
egyházi ének				1
vizuális kultúra	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret	-			1
hit-és erkölcstan (etika)	2	2	2	2
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
érettségire felkészítő			4	4
maximális órakeret	34	34	34	34
kötelező óraszám	32	32	30	29

*11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI OSZTÁLY ÓRATERVE
ÁLTALÁNOS TANTERVŰ KÉPZÉS pénzügyi/pszichológia orientációval
9–12. évfolyam
a 2027/2028-as tanévtől felmenő rendszerben

Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
magyar nyelv és irodalom	3+1	3	4	4	4	4+1	4	4+1
I. idegen nyelv (csoportbontás)	3+1	3	4	3	4	4	4	4
II. idegen nyelv (csoportbontás)	2	3	2	3	3	3	3	3
matematika	3	3	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
történelem	2+1	2+1	2+1	2	3	3	3+1	3+1
állampolgári ismeretek							1	1
biológia – egészségtan	3	3	2	2				
fizika	2	2	3	3				
kémia	2	2	1	1				
földrajz	1	1	2	2				
természettudomány					2	2		
digitális kultúra	2	2	1	1	2	2		
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (of-i)	1	1	1	1	1	1	1	1
művészetek*					1	1		
ének-zene	1	1	1	1				
egyházi ének							1	
vizuális kultúra	1	1	1	1				
mozgókép-kultúra és médiaismeret							1	1
hit-és erkölcsan – hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
gazdasági és pénzügyi kult. II*1.		1		1				
közgazdasági alapismeretek						1		1
családi életre nevelés*2.		1		1		1		1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	4	4	5	5
érettségire felkészítő					4	4	4	4
maximális órakeret	34		34		34		34	
kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
össz óraszám hittannal		36		36		33		31

*11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

*1-*2 választani kell az egyik orientációt, melyek a *Gazdasági és pénzügyi kultúra II.* 9–10. évfolyam és *Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek* 11–12. évfolyam, ill. a *Családi életre nevelés* 9–12. évfolyam kerettantervek alapján kerültek meghatározásra.

III. 4. ÁTJÁRHATÓSÁG

(Felvétel – átvétel)

III. 4. 1. Felvétel

- ***Hetedik és kilencedik évfolyamra***

Az általános vagy a rendkívüli felvételi eljárás keretében, az oktatásért felelős miniszter által, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott módon.

A jelentkezési lapokat az általános iskola továbbítja intézményünkhöz, illetve a Felvételi Központba. A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időszakban, a beérkezett jelentkezések rangsorolása után kerül sor azon határ megjelölésére, ameddig a jelentkezést az adott osztályba, szakmacsoportos képzésre és szakképzésre az intézmény elfogadja.

A **rangsor** kialakítása a jelentkező osztályzatai alapján történik.

- ***a hat évfolyamos gimnáziumba*** történő jelentkezés esetén az 5. osztály év végi és 6. osztály félévi magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv és matematika érdemjegyének összege csökkenő sorrendben (minimum 34 pont),
- ***a négy évfolyamos gimnáziumba*** történő jelentkezés esetén az 5., 6., 7. osztályos év végi és nyolcadik osztályos félévi magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelvi és fizika vagy biológia osztályzatok összpontszáma csökkenő sorrendben (négy évfolyamos gimnázium nyelvi emelt szintű osztályában négy éveses átlagnál nem lehet kevesebb).

A tantestület minden évben a tanévnyitó értekezleten dönt arról, hogy a gimnáziumba jelentkező tanulók számára tart-e írásbeli felvételi vizsgát vagy elbeszélgetést. Döntését a beiskolázási tájékoztatóban nyilvánosságra hozza.

A **felvételtől** a megadott rangsor, keretszám, határ, valamint a tanuló igénye ismeretében a Felvételi Központ **dönt**.

III. 4. 2. Átvétel

Kérelem alapján, amelyet az intézmény vezetőjének nyújt be, kiskorú tanuló esetén a szülő, 18 év fölött a diák. A kérelemhez csatolni kell a megfelelő **bizonyítványt**. Évközi átlépéskor az intézmény megkéri az átadó iskolától az adott tanévre vonatkozó érdemjegyeket, értékeléseket és a hiányzási adatokat.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az átvételt iskolánk **különbözeti vagy osztályozó vizsgához** kötheti.

- **hat évfolyamos gimnáziumba** történő átvétel esetén (9-12. évfolyamon)
- emelt szinten oktatott matematikából, illetve biológiából,
 - idegen nyelvből (ha korábban nem tanulta),
 - egyéb közismereti tantárgyból, ha a továbbhaladáshoz vagy érettségi vizsga letételéhez szükséges.
- **négy évfolyamos gimnáziumba** történő átvétel esetén
- emelt szinten oktatott angol, illetve német nyelvből,
 - alapórán tanított angol, illetve német nyelvből (ha korábban nem tanulta a nyelvet),
 - egyéb közismereti tantárgyból, ha a továbbhaladáshoz vagy érettségi vizsga letételéhez szükséges.

A vizsgakövetelmények a helyi tantervben foglaltak alapján kerülnek meghatározásra az adott évfolyamra érvényes

- előzetes tudás,
- kulcsfogalmak és
- a fejlesztés várt eredményei alapján.

A **beiratkozás időpontját** a tanév rendje és az intézmény munkarendje határozza meg.

A 7. ill. 9. osztályba történő beiratkozás során szükséges dokumentumok:

- a tanuló személyi igazolványa és születési anyakönyvi kivonata,
- a 6. ill. 8. osztály eredményes elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány,
- egészségügyi törzslap,
- szükség esetén a szakértői bizottság véleménye.

III. 4. 3. Magasabb évfolyamra lépés

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, **ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette**, ezt a félévi, illetve év végi **osztályzatok** tükrözik, amelyet a tanuló évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. A javító – és osztályozóvizsga értékelése a közép-szintű érettség szerint történik.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

III. 5. VIZSGÁK

III. 5. 1. Intézményi belső vizsgák

A szaktárgyi követelményeket a tantárgyak részletes tanterve tartalmazza. Ezek alapján, az iskola-vezetés és a tantestület döntése alapján, belső vizsgákat tartunk elsősorban az érettségi tantárgyakból, az érettségi vizsgára való folyamatos és tudatos felkészítést és felkészülést segítőként. A vizsgakövetelményeket, a vizsgák tartalmát, az érintett évfolyamokra, illetve csoportokra vonatkozóan, a vizsgát megelőző tanév végén kell rögzíteni. A vizsgakövetelményeket a szaktanár, ill. az osztályfőnök is az előző tanév végén ismerteti a tanulókkal. A **belső vizsgák célja** az, hogy egy-egy nagyobb tananyagrészből a diákok bizonyíthassák rátermettségüket, hozzáértésüket, hogy kellő vizsgarutinra tegyenek szert írásban és szóban, megtanulják a vizsgára készülés metódusát. A belső vizsgák feladata az is, hogy az érettségre való felkészítésről, ill. felkészülésről a tanulás – tanítás folyamatának résztvevői kellő időben képet kapjanak, szükség esetén a kedvezőbb eredmények érdekében beavatkozassanak, esetenként az előkészítés folyamatát korrigálják. A belső vizsgák eredményességének elemzése segítséget ad a helyi tanterv bevalásának ellenőrzéséhez is, illetve a tanári tevékenység eredményességének mérésére is.

INTÉZMÉNYI BELSŐ VIZSGÁK

Évfolyam	Vizsgatárgy	Vizsgaforma
8. évfolyam	alapozó vizsga (hat évf. gimn.) matematika	írásbeli
9. évfolyam	biológia (hat évf. gimn. a biológiát emelt szinten tanulók számára)	szóbeli
10. évfolyam	történelem (hat évf. gimn. a történelmet emelt szinten tanulók számára)	írásbeli
10. évfolyam	matematika	írásbeli
10. évfolyam	angol/német (négy évf. emelt szintű gimnázium nyelvi képzés)	írásbeli és szóbeli
11. évfolyam	angol/német (általános tantervű gimnáziumi osztály – első idegen nyelvből)	írásbeli és szóbeli
11. évfolyam	magyar nyelv és irodalom	szóbeli
11. évfolyam	biológia (hat évf. gimn. a biológiát emelt szinten tanulók számára)	írásbeli
11. évfolyam	biológia érettségire felkészítő	írásbeli
12. évfolyam	történelem	szóbeli
12. évfolyam	matematika	írásbeli
12. évfolyam	biológia, kémia, földrajz érettségire felkészítő	szóbeli
12. évfolyam	digitális kultúra érettségire felkészítő	írásbeli - gyakorlati

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Megjegyzés: Az érettségit előkészítő belső vizsgák szervezése az adott tantárgyra jellemző érettségi követelmények szerint történik. Az alapozó/szintvizsgákon született eredmények 200%-os jegyként, a kis/próba-érettségi eredmények (félkövérrel jelzett) 300%-os jegyként kerülnek a naplóba.
Az idegen nyelvből előrehozott érettségit tett tanuló mentesül az idegen nyelvi belső vizsga alól.

III. 5. 2. Osztályozó, javító, különbözeti vizsga

A jogszabályban előírtaknak megfelelően (A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64 – 73. § - a) **de a helyi tantervek követelményei szerint folynak.**

Osztályozó vizsga január, február és augusztus utolsó hetében, szükség esetén ettől eltérő időpontban, **javítóvizsga** augusztus 15-étől 31-éig, **különbözeti vizsga** – egyéni elbírálás alapján – ezektől eltérő időpontban is szervezhető. A vizsgákra jelentkezni az igazgatónál írásban kell szülői ellenjegyzéssel, a vizsgák várható időpontja előtt 3-5 héttel. A vizsgabizottság legalább háromtagú, akik közül jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottságot az igazgató jelöli ki.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65. § (6) alapján „*A középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.*”

Azok a tanulók, akik az Oktatási Hivatal engedélye alapján egyéni munkarendben teljesítik tan kötelezettségüket az adott tanévben, félévkor és év végén osztályozó vizsgát tesznek, az adott évfolyam tantervi anyagából.

TANTERVI ANYAG SZÁMONKÉRÉSE (osztályozó és különbözeti vizsga)

	7. évfolyam			8. évfolyam			9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY
magyar nyelv	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
irodalom	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
történelem	x			x			x	x		x	x		x	x		x	x	
matematika	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
fizika	x			x			x			x								
angol vagy német nyelv	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
II. idegen-nyelv	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
biológia	x			x			x			x								
kémia	x			x			x			x								
földrajz	x			x			x			x								

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

ének-zene	x	x		x	x		x	x		x	x							
vizuális kul- túra			x			x			x			x						
	7. évfolyam			8. évfolyam			9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY	I	SZ	GY
mozgóké- p-médiaismeret																x	x	
digitális kul- túra			x			x			x			x			x			
testnevelés			x			x		x	x		x	x		x	x		x	x
művészetek													x	x				
technika és tervezés		x															x	

III. 5. 3. Érettségi vizsga

Az érettségi vizsga állami vizsga, melyet országosan egységes vizsgakövetelmények szerint tartunk. (A 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról, Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24) OM rendelet)

Nyitottak vagyunk arra, hogy

- a 11. és 12. évfolyamon az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítést más középiskolák tanulói számára is lehetővé tegyünk, vendégtanulókat fogadjunk,
- érettségi vizsgát szervezzünk azoknak a tanulóknak az igényei alapján, akiknek a tanulói jogviszonya már nem áll fenn.

Az érettségi vizsgákra felkészítő 11. és 12. évfolyamon folyó pedagógiai munka előkészítése megköveteli, hogy diákjaink már a kilencedik évfolyamon alaposan megismerkedjenek a kétszintű érettségi rendszerrel, és megfelelő önismerettel rendelkezzenek ahhoz, hogy választásuk reális legyen. Ezzel a kérdéssel minden szaktanárnak kötelessége tanórán és azon kívül is foglalkozni, az osztályfőnöknek pedig fontos koordináló szerepe is van. A 10. évfolyam végén és a 11. évfolyamon december 15-ig felmérjük a tanulók igényeit a 11. és 12. évfolyamokra választott tantárgyakról és a tanulandó tantárgyak felkészítési szintjéről, valamint az érettségi választott tantárgyairól és az érettségi tantárgyak választott szintjéről. Az iskola igazgatója a felmérések, a munkaközösség-vezetők véleménye alapján elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően április 15-éig közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni az Igazgatótanács, ennek hiányában a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

Iskolánk minden év május 20-ig felméri, hány tanuló, milyen szabadon választható tanítási órán kíván részt venni. A tanulónak, illetve kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, amennyiben a tanuló a következő tanítási évben nem kíván részt venni a szabadon választható, illetve jelentkezni kíván a szabadon választható tanítási órára.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

Elvárjuk, hogy az emelt szintű tantárgyakat tanuló osztályok tanulói a specializációnak megfelelő tantárgyból emelt szintű érettségi vizsgát tegyenek.

Az érettségi vizsgák értékelő elemzésében ki kell térni ezen elvárások teljesülésének mértékére.

Megjegyzés: A pedagógiai programnak az érettségi felkészítésre vonatkozó és az érettségi vizsgák szervezését érintő részeit az érettségi vizsgaszabályzat változása módosíthatja.

III. 5. 3. 1. Érettségi vizsgatárgyak és választásuk feltételei

A kötelező érettségi vizsgatárgyak mellett a következő tantárgyakból tehetnek érettségi vizsgát a tanulók: biológia, ének-zene, fizika, földrajz, hittan (református, katolikus), digitális kultúra, kémia, mozgókép- és médiaismeret, testnevelés, vizuális kultúra.

Valamely választható vizsgatárgyból történő érettségire jelentkezéshez a helyi tanterv adott tantárgyi tanterve teljes körű követelményrendszerének teljesítése szükséges.

Az intézménynek középszintű érettségi vizsgaszervezésre van jogosultsága. Az emelt szintű vizsgákat az illetékes Kormányhivatal szervezi.

ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉS

TANTÁRGY	KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
magyar nyelv és irodalom	+	+
történelem	+	+
matematika	+	+
angol nyelv	+	+
német nyelv	+	+
biológia	+	+
ének-zene	+	
fizika	+	+
földrajz	+	+
hittan	+	
digitális kultúra	+	Amennyiben a tanuló 11-12. évfolyamon részt vesz érettségire felkészítő órán.
kémia	+	+
mozgókép- és médiaismeret	+	
testnevelés	+	
vizuális kultúra	+	

III. 5. 3. 2. A középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témaköreinek meghatározásához az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendeletben, valamint az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben foglaltakat alkalmazzuk.

III. 6. FELNŐTTOKTATÁS

A felnőttek középiskolájában (nappali, esti és levelező tagozat) cél a nyolc általános iskolai, de főleg a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkező hallgatók érettségi vizsgára való felkészítése, a tehetségesebb, szorgalmasabb tanulók továbbtanulásának segítése.

A felnőttek középiskolája 9-12. osztályának feladata olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és ki egészítve ezek eredményeit.

A felnőttek középiskolája megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerő-piacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcuk kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A kerettanterv hangsúlyt helyez arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszik a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására, - különös tekintettel az érettségre, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reproductív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek középiskolái kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

Alapelveink, a munkánkban vallott és közvetített legfőbb értékek: etikai és esztétikai érzékenység, igényesség a tudás, a permanens tanulás, az önművelés igényének kialakítása a közösségi értékek jelentősége (családi, társadalmi); humánus, tolerancia, rugalmasság, a természeti, társadalmi, kulturális környezet védelme; a kommunikációs készségek fejlesztése, az anyanyelvi kultúra ápolása, hazafiság és európaiság egysége, a személyiség kiteljesítésére törekvés; önbizalom és mások megbecsülése, önfegyelem, pozitív életszemlélet.

Tekintettel a felnőttoktatás sajátos feltételeire, s arra a tényre, hogy a program résztvevői részben idősebbek, s munka mellett korlátozott időkeretben tanulnak, a kimenet szabályozás elvei érvényesülnek, tehát elsősorban a kitűzött célok (készségek, képességek, tulajdonságok) elsődlegessége s a célok elérését szolgáló eszközök rugalmas alkalmazása.

A felnőttoktatásban Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium tanárai tanítanak.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

A FELNŐTTOKTATÁS ÓRATERVE

Évfolyam/ Tantárgyak	9.		10.		11.		12.	
	esti	levelező	esti	levelező	esti	levelező	esti	levelező
Anyanyelv, kommunikáció	1	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5
Magyar irodalom	2	2	2	2	2	2	2	1
Matematika	3	2	3	2	3	2	2	2
Fizika	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Kémia	1	0,5	1	0,5	1	0,5	-	-
Földrajz	1	0,5	1	0,5	1	0,5	-	-
Biológia	1	0,5	1	0,5	1	0,5	-	-
Történelem és állampolgári ismeretek	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészeti ismeretek	1	-	1	-	1	-	-	-
Idegen nyelv (Angol/Német)	2	2	2	2	2	2	2	2
Osztályfőnöki óra	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Szabadon tervezhető órakeret	-	-	-	-	-	-	5,5	2,5
Összesen	15	10	15	10	15	10	15	10

III. 7. TANULÓSZOBA

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 33. § - a alapján az intézmények térítésmentesen biztosítják az iskola nyitva tartása és a jogszerű benntartózkodás ideje alatti, felügyeletet. Ennek értelmében az iskola a szülői igények alapján:

- a 7-10. évfolyam tanulói számára tanulószobai ellátást biztosíthat.

A tanulószoba az iskola épületében a kijelölt tanteremben működik 14.30 és 16.15 óra között.

A tanulószobai foglalkozásokat a tantestület tagjai felügyelik az érvényes tantárgyfelosztásnak megfelelően.

Az ellátás megszervezése a szülői igények alapján történik. A *szülők* igényüket *írásban* jelzik augusztus 20-ig az intézmény vezetőjének. Az ellátás megszüntetésére a szülő írásbeli kérvénye alapján kerül sor a következő hónapban.

A tanulószobai ellátás során az iskola biztosítja:

- a tanulók tanári felügyeletét,
- a tanórákra való felkészülés nyugodt feltételeit,
- a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását,
- a versenyre készülőket segítségét.

IV. HELYI TANTERVEK (Mellékletben találhatók.)

IV. 1. 1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskola tiszteletben tartja a pedagógus jogát a tankönyvek és a taneszközök kiválasztására vonatkozóan a következő **elvek** érvényesülése esetén:

Tankönyvekre vonatkozóan:

- szerepel a hivatalos tankönyvjegyzékben,
- a kerettantervhez, illetve a helyi tantervhez igazodik,
- szakmai szempontból megfelel az oktatás szintjének,
- szerkesztése segíti a tanulást (a fontos ismereteket kiemelve tartalmazza),
- sok szemléltető ábrát, illetve magyarázatot tartalmaz,
- szerepelnek benne a kultúrtörténeti vonatkozások,
- megfelel az életkori sajátosságoknak,
- esztétikus, nyelvhelyességi szempontból megfelelő,
- tartós, gyakori használatra készült,
- megfizethető,
- összhangban van a munkaközösség ajánlásával.

Taneszközökre vonatkozóan:

- a kerettantervhez, illetve a helyi tantervhez igazodik,

- szakmai szempontból megfelel az oktatás szintjének,
- megfelel az életkori sajátosságoknak,
- könnyen előkészíthető a tanórára,
- munka-és balesetvédelmi szempontból kifogástalan,
- alkalmas tanulói kísérletek végzésére is,
- megfizethető,
- több tanéven keresztül használható.

A tankönyvek beszerzését az iskola szervezi.

A tankönyvrendeléskor figyelembe kell venni, hogy a megrendelt könyvek ára beleférjen a normatív támogatás keretében rendelkezésre álló keretbe.

Amennyiben szükséges, a tankönyvek meghatározott körét az iskolai könyvtárban elhelyezett tankönyvek közül való kikölcsönzéssel biztosítjuk.

Az Nkt. 46. § (5) bekezdés szerint: „*A köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.*”

IV. 1. 2. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, **ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette**, ezt a félévi, illetve év végi **osztályzatok** tükrözik, amelyet a tanuló évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. Minden tantárgyból minimum az „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Az **adott évfolyam követelményeit** a tantervekben a **Fejlesztési feladatok és Fogalmak** tartalmazzák.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A továbblépés szakaszhatára a tanév.

IV. 1. 3. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája, jutalmazásának elvei

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a **tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését**.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a **tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik és értékelik**.

Az ellenőrzés:

- rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra,
- tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának szintjéről, a gyakran előforduló hibákról, hiányosságokról.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az értékelés lehet:

- diagnosztikus, amely a tudásszint felmérésére szolgál, a hiányosságok felderítésével segíti a további oktató munkát (szól tanárnak, diáknak)
- formatív, amely a tanulók tudását, teljesítményét rendszeresen méri, érdemjeggyel értékeli,
- szummatív, amely a félévi, illetve évi teljesítmény értékelését jelenti és osztályzat formájában ad tájékoztatást.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy **a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez**; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy **a tanulói teljesítmény hogyan változott** – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók teljesítményének, előmenetelének minősítése **tanév közben érdemjegyekkel** történik. **Az érdemjegy** visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti. **Félévkor** és **év végén** a tanulók teljesítményét, előmenetelét **osztályzattal** minősítjük.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy:

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,
- és a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy:

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

Alapelvek:

- Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell.
- Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület a pedagógiai fórumon áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök, a gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

Az intézményben a tanuló félévente minimum az adott tantárgy heti óraszámának megfelelő érdemjegyet kell, hogy szerezzen, s ebből legalább egy – lehetőség szerint – a szóbeli feleletre adott értékelés. Amennyiben a tantárgy óraszama a heti egy vagy egynél kevesebb, az érdemjegyek száma három.

Az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltásánál érdemes figyelembe venni a kimeneti vizsgák átváltási szabályait.

A magatartás és szorgalom minősítése

A magatartás – viselkedés különböző viszonyulások összessége. Tartalmazza a tanuló viszonyulását a felnőttekhez, környezetéhez, (tanterem, épület, berendezési tárgyak).

Meghatározó elemei: fegyelmezettség, munkafegyelem, segítőkészség, baráti vagy durva, agresszív, ellenséges viszonyulás, tiszteletadás, önbecsület és mások megbecsülése, hiányzás, igazolatlan hiányzás, késés gyakorisága, pontosság, megbízhatóság, saját és mások testi épségének óvása, önismeretének realitása, hatása környezetére, az iskolai ügyelet, hetesi feladatok ellátása, vállalkozó kedve, kulturális igénye, az iskolai rendezvényekhez való viszonyulása, az iskolai, városi, nemzeti hagyományokhoz való viszonya, diákköri munka, általános viselkedéskultúra.

A szorgalom – az egyéni adottságok, képességek és az elért tanulmányi teljesítményszint viszonya.

Elemei: Reálisan ismeri-e képességeit? Megfelel-e eredménye a képességeinek? Folyamatos, kitartó-e a munkája? Mely tárgyakból kiemelkedő? Milyen a motiváltsága? Önművelési képessége, igénye. Versenyeken, pályázatokon való részvétele.

A tanulók **magatartásának** értékelésénél és minősítésénél a „*példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*” minősítéseket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók **szorgalmának** értékelésénél és minősítésénél a „*példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*” minősítéseket, illetve osztályzatokat használjuk.

A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök a tanuló önértékelése, a társak, a nevelőtestület és gyakorlati képzőhely véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás (5) a tanuló magatartása, ha iskolai és iskolán kívüli viselkedésével, munkájával kitűnik és társainak követendő példát mutat. Az iskolai Házirendet betartja, viselkedése kulturált, udvarias. A társaival és a felnőttekkel segítőkész.

Nem lehet példás, akinek:

- 1-nél több írásbeli figyelmeztetése van,

- 2-nél több igazolatlan órája van,
- viselkedése ellen sorozatosan kifogás merül fel,
- magatartása ellen több tanár is megalapozott kifogást emel
- ha az adott félévben legalább 3 családi vasárnapon nem jelenik meg

Jó (4) a tanuló magatartása, ha viselkedése, munkája általában kifogástalan, a legfontosabb iskolai rendszabályokat betartja, viselkedése kulturált, udvarias.

Nem lehet jó magatartása, akinek:

- 2-nél több írásbeli figyelmeztetése van,
- 5-nél több igazolatlan órája van,
- magatartása, viselkedése ellen több tanár is kifogást emel.

Változó (3) a tanuló magatartása, ha viselkedésével szemben rendszeresen kifogás merül fel, a Házirend ellen ismétlődően vagy súlyosan vét, rendszeretete ingadozó, felelősség érzete kialakulatlan, magatartása meggondolatlan, ugyanakkor igyekezet is tapasztalható nála a hibák kijavítására. Nem lehet változó a magatartása annak, akinek:

- 15-nél több igazolatlan órája van,
- több igazgatói vagy nevelőtestületi büntetése van.

Rossz (2) a tanuló magatartása, ha hanyag munkával, fegyelmezetlen viselkedésével az osztályközösség munkáját súlyosan akadályozza, társainak általában rossz példát mutat, emberi megnyilvánulásai felelőtlenek, durvák, agresszív.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás (5) a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkája igényes, rendszeresen megbízható és pontos, a tanítási órákra való felkészülés otthoni munkájában törekvést, tanúsít.

Jó (4) a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni munkáját elvégzi, vállalt kötelezettségeit teljesíti.

Változó (3) a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelezéseit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti, a munkában való részvétele figyelmen kívül hagyható.

Hanyag (2) a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkájában megbízhatatlan, kötelességét rendszeresen elmulasztja. A félévi vagy év végi érdemjegye akár egy tantárgyból is elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A változó, rossz magatartást és a változó, hanyag szorgalmat figyelmeztetésnek kell megelőznie.

A tanulók jutalmazásának elvei:

Az iskola hagyományainak megfelelően a kimagasló teljesítményeket (tanulmányi eredmény, közösségi munka, versenyeredmények, pályamunka), az osztályfőnökök és szakmai munkaközösségek javaslata alapján a tanévzáró, illetve a ballagási ünnepségen a közösség előtt elismeri. A jutalmazást a szülői munkaközösség és az iskola alapítványainak támogatása teszi lehetővé.

Év végén a tantestület, ill. a szakmai munkaközösségek adományozhatnak évfolyamelső, szak-
tárgyi első, Kiváló tanuló és „Jó tanuló – jó sportoló” címet és tantestületi dicséretet, ami a bizo-
nyítványba is bekerül.

Tanév közben dicséretben (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi, diákönkor-
mányzati) részesülhetnek a diákok kiemelkedő szaktárgyi eredményükért, közösségi munkájukért,
vállalt feladatok példamutató elvégzéséért.

Az intézmény javaslatot tesz az oktatásért felelős miniszter által alapított díjakra, valamint Haj-
dúnánás Város Képviselőtestülete által biztosított elismerésekre. (A jutalmazás elvei részletesen
megtalálhatók a Házirend VII. fejezetében. „Jutalmazások formái és elvei”)

IV. 1. 5. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testneve-
lésórákon az adott tanév rendjének megfelelő intervallumban.

A NETFIT program eltér a köznevelési rendszerben eddig alkalmazott fizikai fittséget minősítő
testtrendszerektől az alábbi területeken:

- tudományos megalapozottságában;
- személyre szabott visszajelentő és értékelő moduljában;
- egészségközpontúságában;
- pedagógiai alkalmazhatóságában;
- egységes mérőeszközökkel történő felhasználásában.

Azon fittségi összetevőket méri és értékeli, amelyek az egészségi állapot szempontjából meghatá-
rozó. A testösszetétel, az aerob fittség és a vázizomzat fittsége az értékelés módszerében is érvénye-
sül.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét
minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

A **NETFIT® fittségmérési rendszer** négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely pro-
filokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

IV. 1. 6. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti **a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.**

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően **a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik és értékelik.**

Az írásbeli számonkérés formái:

- **témazáró:** egy nagyobb tematikus egységet lezáró, összefüggő írásbeli ellenőrzés, egész órán át írt dolgozat. A témazáró mennyisége függ a tantárgy heti óraszámától. Beszámítása meghatározó a félévi és év végi osztályzatot illetően.
- **számonkérés:** kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés (teszt, feladatlap), melyből a tanár saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal írathat. Többnyire csak az óra egy részét veszi igénybe.
- **írásbeli felelet:** egy-két leckét számonkérő írásbeli ellenőrzés (pl. teszt, röpdolgozat, feladatlap), melynek gyakorisága a tantárgy természetéből adódik és a szaktanár önálló döntésétől függ. Az ezért kapott érdemjegy egy szóbeli felelet súlyával azonos.
- **házi dolgozat:** meghatározott témából, a szakirodalom önálló feldolgozásával, előre megszabott határidőre elkészített tanulói munka.

Házi dolgozatnál a téma nehézségétől és a megszabott terjedelmétől függően elegendő időt (1-2 hetet) kell biztosítani a munka elkészítésére. Házi dolgozatot csak alkalmasszerűen írnak a tanulók, de szükség esetén egyeztetni kell az osztályokban tanító tanároknak, hogy egy osztály egyszerre csak egy ilyen jellegű feladatot kapjon.

A témazáró időpontját egy héttel korábban a tanulónak be kell jelenteni, és a naplóba be kell jegyezni. Egy tanítási napon maximum 2 témazáró dolgozat íratható. A dolgozatokat, témazárókat két héten belül értékelni kell. A tanulót az érdemjegyről értesíteni kell, és az érdemjegyet a naplóba lehetőség szerint ugyanebben az időpontban be kell írni.

A röpdolgozatra, illetve szóbeli feleletre, házi dolgozatra kapott osztályzat egyenértékű, a témazáródolgozat kettő, a kiselőadás, beszámoló érdemjegye 0,5 súlyú.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

magyar-történelem-média-ének-hittan munkaközösségben

dolgozat		belső vizsga	
teljesítmény %	érdemjegy	teljesítmény %	érdemjegy
0-35%	(elégtelen) 1	0-34%	(elégtelen) 1
36-50%	(elégséges) 2	35-44%	(elégséges) 2
51-70%	(közepes) 3	45-57%	(közepes) 3
71-85%	(jó) 4	58-70%	(jó) 4
86-100 %	(jeles) 5	71-100%	(jeles) 5

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
Pedagógiai Programja

természettudományi munkaközösségben:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-35%	(elégtelen) 1
36%-50%	(elégséges) 2
51%-70%	(közepes) 3
71%-85%	(jó) 4
86%-100%	(jeles) 5

matematika, fizika, digitális kultúra munkaközösségben:

dolgozat		témazáró	
teljesítmény %	érdemjegy	teljesítmény %	érdemjegy
0-35%	(elégtelen) 1	0-24%	(elégtelen) 1
36%-50%	(elégséges) 2	25%-39%	(elégséges) 2
51%-70%	(közepes) 3	40%-59%	(közepes) 3
71%-85%	(jó) 4	60%-79%	(jó) 4
86%-100%	(jeles) 5	80%-100%	(jeles) 5

idegen nyelvi munkaközösségben:

írásbeli felelet vagy röpdolgozat*		témazáró	
teljesítmény %	érdemjegy	teljesítmény %	érdemjegy
0-49%	(elégtelen) 1	0-24%	(elégtelen) 1
50-59%	(elégséges) 2	25%-39%	(elégséges) 2
60-74%	(közepes) 3	40%-59%	(közepes) 3
75-89%	(jó) 4	60%-79%	(jó) 4
90-100%	(jeles) 5	80%-100%	(jeles) 5

*röpdolgozat esetében a pedagógus eltérhet ettől az értékeléstől

IV. 1. 7. Az otthoni (tanulósobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A készségek, képességek nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni (tanulósobai, kollégiumi) gyakorlás nélkül. Ezért a tantárgyak többségénél szükséges a rendszeres házi feladat.

A házi feladat lehet:

- szóbeli vagy
- írásbeli munka, vagy
- egyszerre mindkettő.

A házi feladatnak, mint önálló tanulási munkának a jelentősége:

- fontos szerepe van a tanulás tanulásában,
- szerves kapcsolatot tart fenn két tanítási óra között,
- nélkülözhetetlen az ismeretek megszilárdításához, emlékezetbe véséshez,
- segíti az alapfogalmak, összefüggések megértését, az ismeretek alkalmazását, a probléma-megoldó gondolkodás kialakulását és fejlesztését.

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladat ellenőrzése:

- A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli feleletek formájában történik.
- Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.

Házi feladatok lehetnek:

- feladatgyűjteményből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- házi dolgozat,
- gyűjtő- vagy kutatómunka, illetve
- számítógépes feladat.

Alapelvek:

A házi feladat legyen a tanuló felkészültségének megfelelő, világos és érthető.

- Az 7. évfolyamtól felfelé haladva fokozatosan növekedjen a produktív jellegű feladatok aránya a reprodukív típusú feladatokkal szemben.
- Az önálló ismeretszerzést, információfeldolgozást kívánó feladatoknál gondoskodni kell arról, hogy a tanár által megjelölt források, segédeszközök minden tanuló számára rendelkezésre álljanak.
- Legyen megfelelően előkészítve, pontosan meghatározva a tennivaló, a mennyiség, az elvárt terjedeleme, a határidő, a felhasználható eszközök (pl: tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, szöveggyűjtemény, gyakorló füzet stb.).
- Egyértelműen legyen elválasztva egymástól a kötelezően elvégzendő és a szorgalmi feladat.
- A feladatok változatosak legyenek, ezzel is ösztönözve a tanulókat azok elvégzésére.

Korlátok:

- Lényeges a házi feladat elkészítéséhez szükséges időtartam megállapítása, amelynek meghatározásához a tanulócsoporthoz tartozó diákok között az átlagos képességű tanuló számára szükséges időt kell figyelembe venni.
- A napi írásbeli és szóbeli házi feladat elkészítésének időtartama tantárgyanként ne haladja meg átlagosan a napi 30-40 percet.
- Az ennél hosszabb időt igénybevevő, több témát átfogó feladatok elvégzéséhez egy hetet biztosítani kell.
- Hétvégére, hosszabb, több napos szünetekre az egyik óráról a másikkra adottnál ne legyen több a házi feladat.
- A szóbeli és írásbeli házi feladatok arányát a tantárgyak követelményei határozzák meg.

A házi feladat el nem készítése a tanuló szorgalom jegyének kialakításánál vehető figyelembe.

V. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programja **a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.** A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni felmenő rendszerben.

A Pedagógiai Program megtekinthető:

- az iskola titkárságán,
- az iskola honlapján.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatát

- előírhatja jogszabály,
- kezdeményezheti:
 - a fenntartó,
 - a nevelőtestület 50% + 1 fővel,
 - az Igazgatótanács, a szülők és a diákönkormányzat abban az esetben, ha a tanulók nagyobb csoportját érinti és azt a választott képviselők legalább 50% + 1 fő arányban támogatják,
 - az igazgató.

A felülvizsgálat kezdeményezése írásban történik, melyet a kezdeményező fél képviselete nyújt be az iskola igazgatójának.

VI. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 1995. ÉVI I. TÖRVÉNYA MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNYE (az 1998. évi I.; a 2005. évi II. és a végrehajtási utasítással, továbbá a 2013. évi V. tv. átfogó módosításaival egységes szerkezetben)
3. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
4. 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet
5. 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
6. 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló tv. végrehajtásáról
7. 2007. évi II. törvény-a református hittanoktatásról (a 2013. évi VI. törvény; a 2015. évi II. törvény és a 2016. évi I. törvény módosításaival egységes szerkezetben)
8. 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
9. A 73/2013 (III.8.) Kormányrendelet az egyes oktatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról
10. 2012. évi LXXXVI. törvény a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról
11. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) kormányrendelet

Az iskola Pedagógiai Programja az alábbi intézményi dokumentumokra épül:

1. Az iskola korábbi, a 2024. augusztus 02-án elfogadott Pedagógia Programja
2. Az iskola Házi rendje
3. Az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata

VII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK

JÓVÁHAGYÓ ZÁRADÉKOK

A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programját a nevelőtestület bevonásával elkészítettem. A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programját a szakmai munkaközösségek véleményének megismerése után az iskola **nevelőtestülete** fenntartói jóváhagyásra javasolja. Az iskola a pedagógiai programját a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

Hajdúnánás, 2026. június 30.

igazgató

nevelőtestületi képviselő

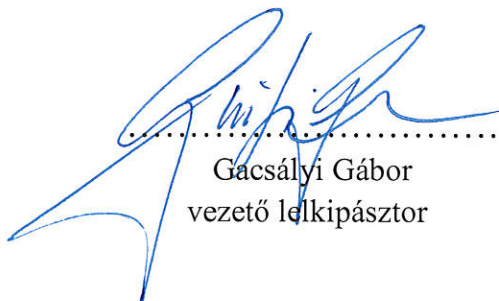
A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programját az iskola **Igazgatótanácsa** 2026. június 29-én megismerte és fenntartói jóváhagyásra ajánlja.

Hajdúnánás, 2026. június 29.

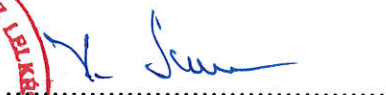
.....
az Igazgatótanács elnöke

A Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programját **az intézmény fenntartó testülete** a 72.a/2026. számú Presbitériumi Elnökségi Határozatával jóváhagyta.

Hajdúnánás, 2026. július 27.

Gacsályi Gábor
vezető lelkipásztor

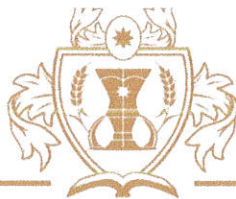
Baja Imre
gondnok

A jogszabályi változások függvényében a fenntartó intézkedik a Pedagógiai Program szakmai felülvizsgálatáról.

A program hatályba lépésének időpontja: 2026. szeptember 01.

A program hatályos: 2030. szeptember 01-ig.

A program felülvizsgálata és módosítása: a 2029/2030. tanévben.

HAJDÚNÁNÁSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG

4080 Hajdúnánás Kossuth u. 2.

72.a/2026. sz. Presbitérium Határozat

A Hajdúnánási Református Egyházközség Presbitériuma jóváhagyja, elfogadja a Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az új négy évfolyamos Pénzügyi és Pszichológiai B-kerettanterv bevezetésével.

Egyhangúan elfogadva 19 igen mellett

Hajdúnánás, 2026. július 27.

Gacsályi Gábor
vezető lelkipásztor

Baja Imre
főgondnok

Kocsis Áron
lelkipásztor

